Nr 8
17 JAARGANG
20-2-62

10 F

WEEKBLAD
IN NEDERLAND 75 Ct

**52 pagina's**

Lees pagina 25



# KUIFJE

HET SUPER-BLAD VOOR DE JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

# EEN VAARDIG MAN : SAMUEL COLT

FERNAN

# DE AARDE IS TOCH ZO MOOI!




ONZE betovergrootouders bleven hun leven lang in hun dorp of in hun stad. Het was zelden dat zij hun dorp verlieten en slechts 's zondags gingen zij een wandelingetje maken even buiten de stadspoorten. Naar een andere stad reizen was een hele onderneming en over de naburige landen en de andere werelddelen wisten zij eigenlijk niet veel. De laatste jaren is de aarde zoveel kleiner geworden en gaat het verkeer zo snel als het geluid. Al zijn wij zelf nooit in Japan geweest, niet in Mexico of aan de Zuidpool, toch weten wij hoe het daar is, want reizigers en reporters hebben filmen uit die landen meegebracht en wij kunnen ze bekijken.

De cosmonauten gaan de ruimte in en het is soms net alsof de aarde niet meer in tel is. Dat kan echter niet het geval zijn. Onze aarde is zo mooi ! Toen de Sovjet-Russische cosmonaut Germaan Titov vanuit zijn satelliet de aarde bekeek, zei hij : « Ik heb heimwee naar de aarde. Ik geef er me thans rekenschap van dat er maar één aarde is ! »

*Kuifje*

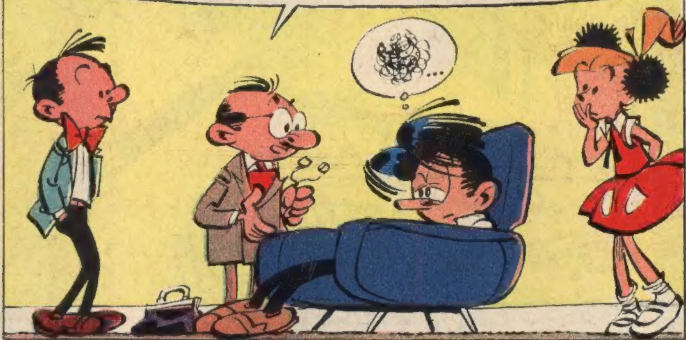
# TON en TINNEKE





**MUIZENISSEN**

door Attanasio
























# grote Kuifje's

## 3e VRAAG

### AAN WIE HOREN DIE VOORWERPEN TOE ?

De gebroeders Smith wonen in een groot huis. Ze zijn met z'n vijven en oefenen alle vijf een verschillend beroep uit.

De eerste is **scheidsrechter** in voetbalmatchen.

De tweede is **politieagent.**

De derde is **journalist.**

De vierde is **tekenaar.**

De vijfde is nog **scholier.**

Alvorens te gaan slapen hebben ze in hun kamer op hun nachttafeltje hun zakken leeggemaakt. De tekeningen genummerd van 1 tot 5 tonen 4 voorwerpen die men in iedere kamer heeft gevonden. Bekijk ze aandachtig en zeg aan wie ze toebehoren.







## SENSATIONELE PRIJZEN



**1e PRIJS : een wagen FIAT 1100 EXPORT (waarde 68.150 F).**
**2e PRIJS : een televisietoestel NOVAK (waarde 14.750 F).**
**3e en 4e PRIJS : twee bromfietsen NSU Quickly Standard (prijs per stuk : 7.190 F).**
**5e PRIJS : een tent ANDRE JAMET type PAIOTTE (waarde 3.995 F).**

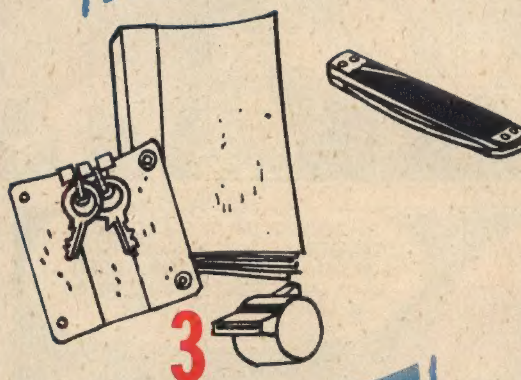
- 8 fietsen PEUGEOT, type VAN STEENBERGEN (waarde 3.790 F)
- 1 rubberzeilboot NAUTISPORT, type ROBINSON
- 10 radio's met transistors NOVAK
- 1 volledige doos met een electrische trein FLEISCHMANN met transformator
- 10 electrofonen NOVAK

Canadese tenten ANDRE JAMET, type MIKI — HELVA-uurwerken — volledige dozen electrische treinen FLEISCHMANN — cinema-projectors met motor CINETTE — foto-reportagesets FERRANIA — Cinema-projectors met de hand CINETTE — rolschaatsen CHRISTIAENSEN — foto-apparaten FERRANIA EURA — vulpennen LE TIGRE — platen FESTIVAL/VICTORY — zwemmaskers HURRICANE — ASSIMIL handboeken — vulpotloden LE TIGRE — albums van de LOMBARD COLLECTIE, enz. enz. enz.

**MEER DAN 1.200 PRIJZEN VOOR EEN TOTALE WAARDE VAN 500.000 F OF 40.000 GULDEN !**

# prijsvraag 1962







**VOORBEELD VAN ANTWOORD :**

**De voorwerpen nummer 6 horen toe aan de garagehouder**

Wacht om je antwoord op te sturen tot je het formulier hebt, dat zal ingelast worden in Kuifje nr 10.

Indien je de nummers van Kuifje wenst waarin de Grote Prijsvraag verschijnt, vraag ze dan bij ons aan en voeg 10 F (12 F voor het buitenland) bij voor ieder nummer.

## REGLEMENT

1. Al onze lezers en lezeressen kunnen deelnemen aan de Grote Kuifje's Prijsvraag.

2. De prijsvraag bestaat uit vier vragen en een bijkomende vraag, die in vijf achtereenvolgende nummers van ons jeugdblad zullen gepubliceerd worden.
De eerste vraag is verschenen in nr 6 van 6 februari, de tweede in nr 7 van 13 februari, de derde verschijnt in nr 8 van 20 februari, de vierde in nr 9 van 27 februari en de bijkomende vraag in nr 10 van 6 maart.

3. De antwoorden op de vier vragen moeten ons samen toegezonden worden op het antwoordformulier, dat zal ingelast worden in Kuifje nr 10.

4. Om geldig te wezen moeten er op ieder antwoordformulier vier deelnemingsbons (genummerd 1, 2, 3 en 4) in de daartoe gereserveerde vakjes geplaatst worden.

5. Iedere deelnemer mag verscheidene antwoordformulieren insturen, op voorwaarde dat er op ieder antwoordformulier vier deelnemingsbons staan. Maar opgelet, er wordt slechts EEN PRIJS toegekend per deelnemer (de prijs zal toegekend worden op het best geclasseerde antwoord).

6. De antwoordformulieren moeten in gesloten omslag en als brief gezonden worden naar dit adres : Kuifje, Grote Prijsvraag, P.H. Spaaklaan, 1 à 11, Brussel 7 vóór 10 april 1962 om middernacht. Onvoldoende gefrankeerde en aangetekende brieven zullen niet aanvaard worden.

7. In de envelop mag alleen het antwoordformulier zitten. Geen brief of andere mededeling !

8. De juiste antwoorden op de vier vragen werden toevertrouwd aan Meester Thomas, deurwaarder te Brussel.

9. De concurrenten aanvaarden de beslissingen van de jury. Tegen die beslissingen kan er geen beroep worden aangetekend.

10. Alle prijzen worden in België afgehaald voor 31 december 1962. Ze kunnen niet omgeruild worden.

11. De medewerkers en het personeel van Kuifje mogen niet deelnemen aan de prijsvraag.

12. Wie deelneemt aan deze prijsvraag aanvaardt het reglement volledig en zonder enig voorbehoud.

KUIFJE'S PRIJSVRAAG 1962 BON Nr 3



# de kruisridder

Onze vrienden zoeken de vader van Ederik.


























# zonder naam

door paul cuvelier

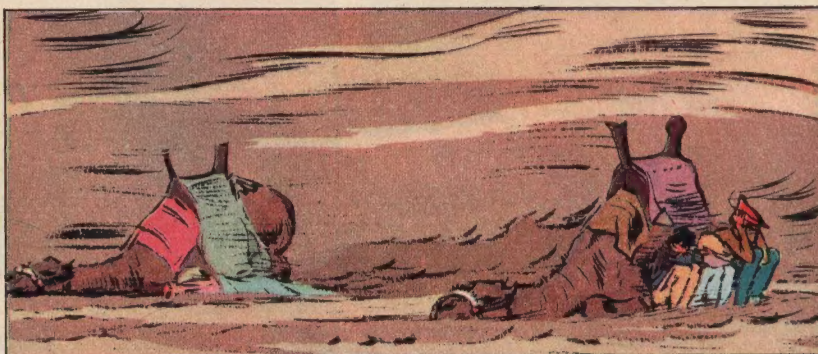
geheimzinnige man stelt voor hun gids te zijn...





























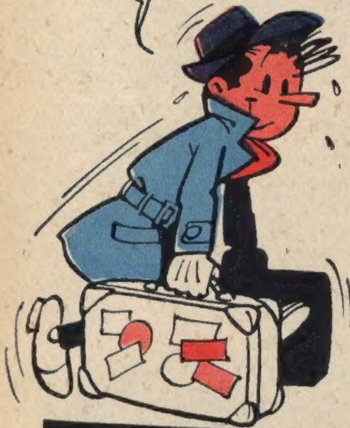

WORDT VOORTGEZET

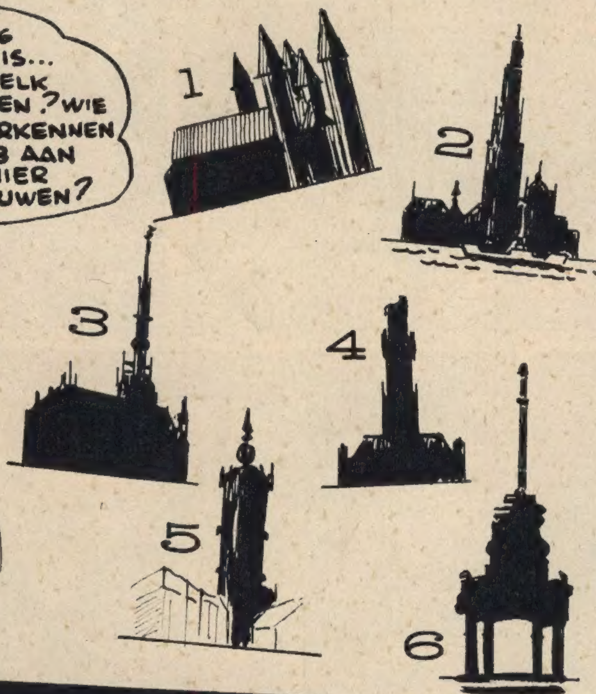
# SPEEL MET ONS MEE!

## WIJ REIZEN OM TE LEREN !

**1**

IK BEN NET TERUG VAN EEN LANGE REIS... WETEN JULLIE IN WELK LAND IK GEWEEST BEN ? WIE KAN DE STEDEN HERKENNEN DIE IK BEZOCHT HEB AAN DE HAND VAN DE HIER AFGEBEELDE GEBOUWEN ?

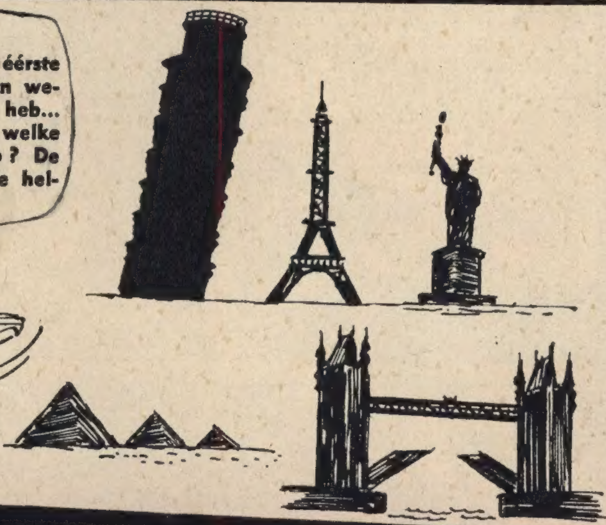





**2**

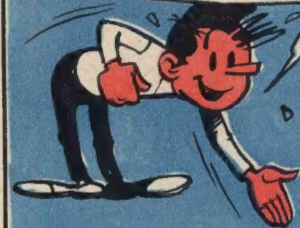
Ik had zo van mijn éérste reis genoten dat ik een wereldreis ondernomen heb... Kunnen jullie raden welke landen ik bezocht heb ? De tekeningen zullen jullie helpen.





**3**

Hier zie je de omtrek van vier verschillende landen die echter boven elkaar getekend werden. Kan je zeggen welke die landen zijn ?





OPLOSSINGEN OP PAGINA 45



# HOEMPA ✱ PA ZWAAIT DE KRIJGSBIJL!

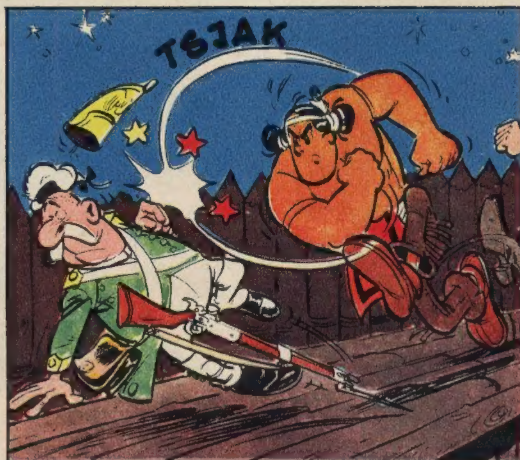
Eerst waren onze vrienden de gevangenen van de Walogen, thans van de Pruisen. Wat zal er van hen geworden ?





























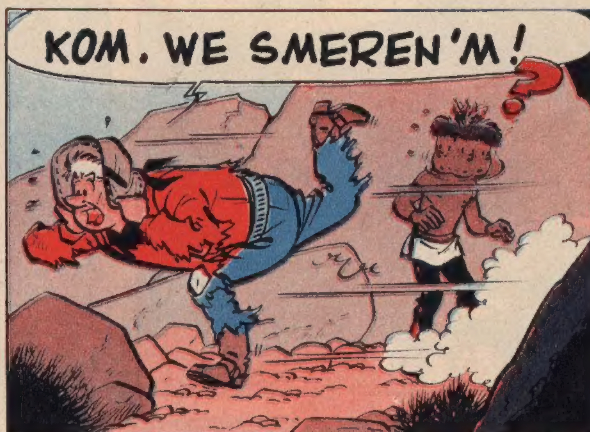
WORDT VOORTGEZET



# DE GETUIGE

Gedurende een ogenblik had El Peso zijn masker afgezet. Kid heeft

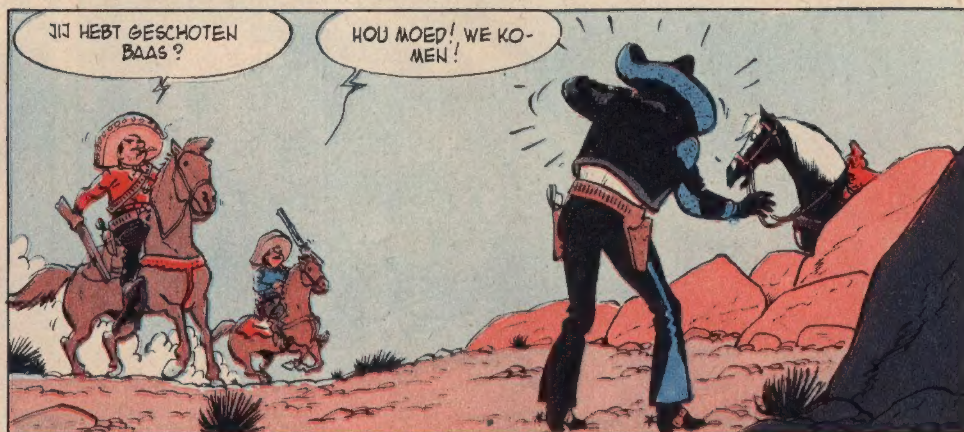























# VAN RIO GRANDE

EEN AVONTUUR
VAN CHICK BILL
door TIBET
Scenario : GREG

hem gezien. Dat belooft nog moeilijkheden voor onze arme Kid...

HOMBRE! WAAR MAG HIJ ZICH VERBORGEN HOUDEN?
SCHIET MAAR LUKRAAK! DE BAAS IS BOOS!
MOOI! ZE DENKEN NIET AAN DE LOCOMOTIEF! INDIEN WE GEEN LAWAAI MAKEN...
EEN GOEDE RAAD DIE JE ME GEEFT! DENK JE DAT IK ZAL FLUITEN OM ZE HIERHEEN TE ROEPEN?
TUUUUiiii
TUUUUIIIIIIUUUUTTT!!!
IKIKIKIKIKIK HEB OP DE STOOMFLUIT GEDRUKT! EN DIE STOOMFLUIT FLUIT!
TUUUUiiiiiTT-
GINDS! NAAR VOREN! DAAR ZIJN ZE!
HOE STOP JE ZO'N FLUIT NOU?
TUiiiii
HA, IK HEB HET GEVONDEN!
TUUUU iiiii
TUUUiiiiiiUUUTT-
KRAAK
TSJOEK!

# FINCKELSTEIN KRIJGT EEN VOLKSLIED

TEKENINGEN: JO-EL
SCENARIO: DUVAL























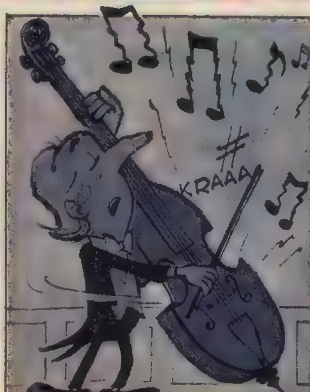










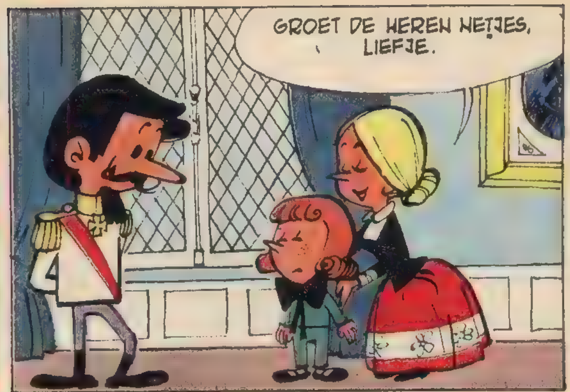







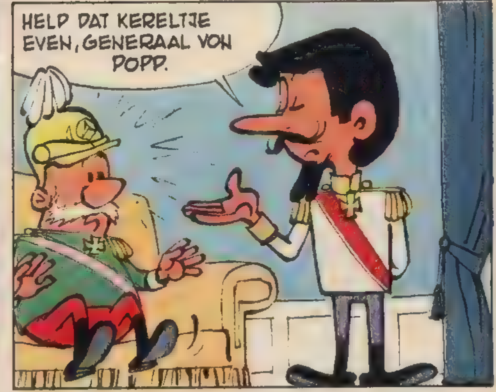
EN DIT IS FRED KRAB, DE KONING VAN DE TREK-HARMONIKA!


NEEN! NEEN! IK HAAT DAT GE-TINGELTANGELINSTRUMENT! DE VOLGENDE...

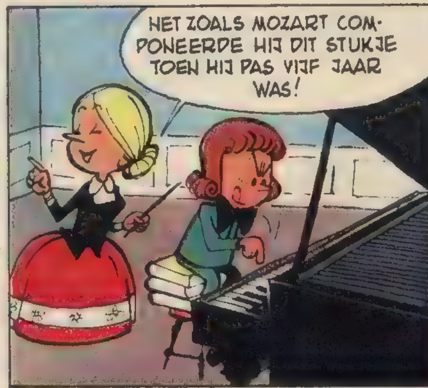

GROET DE HEREN NETJES, LIEFJE.


HA! HA! WAT ZIJN DAT DRIE RARE KWI-BUSSEN!
MOND HOUDEN!
SNURK. SNURK

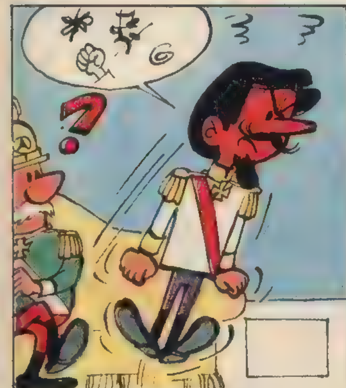

IK ZIT TE LAAG, IK KAN ER NIET BIJ!

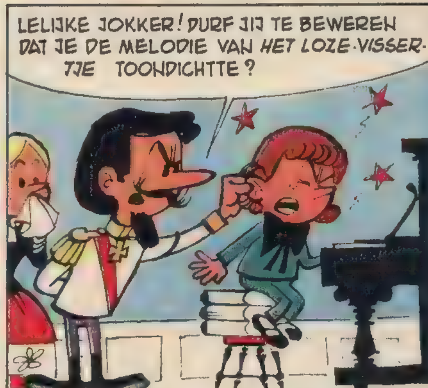

HELP DAT KERELTJE EVEN, GENERAAL VON POPP.

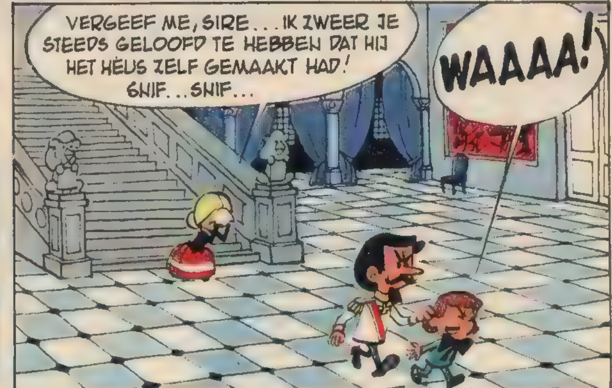

...DE MORAALFILOSOFIE OM ONDER DE BIPS VAN DIE KWAJONGEN TE LEGGEN! DAT IS ONGEHOORD!


HET ZOALS MOZART COM-PONEERDE HIJ DIT STUKJE TOEN HIJ PAS VIJF JAAR WAS!


ZEER NIEUWE MELODIE...
HOE ORI-GINEEL!
HET ALLEGRET-TO KLINKT VREEMD!



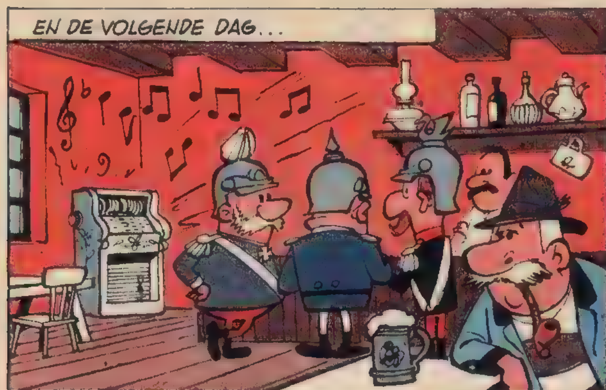

LELIJKE JOKKER! DURF JIJ TE BEWEREN DAT JE DE MELODIE VAN *HET LOZE-VISSER-TJE* TOONDICHTTE?


VERGEEF ME, SIRE... IK ZWEER JE STEEDS GELOOFD TE HEBBEN DAT HIJ HET HEUS ZELF GEMAAKT HAD! SNIF...SNIF...
WAAAA!


IS DAT ALLES WAT DE STAD AAN TOONDICHTERS TELT, HEREN?

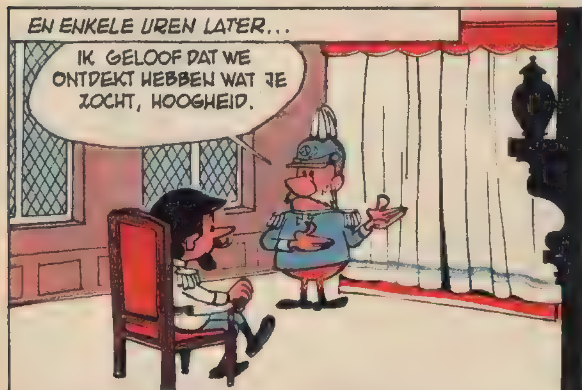

EN 'S AVONDS...
WE MOETEN EEN OP-LOSSING VINDEN...
DE EER VAN DE GENERA-LE STAF STAAT OP HET SPEL!


JE MAG OP ME REKENEN. JULLIE KUNNEN OP JE BEIDE OREN SLA-PEN!


EN DE VOLGENDE DAG...


LUISTER, DAT IS DE LAATSTE BEST-SELLER! EEN ROCK, HET SUCCES VAN TAYLOR ISRISH.

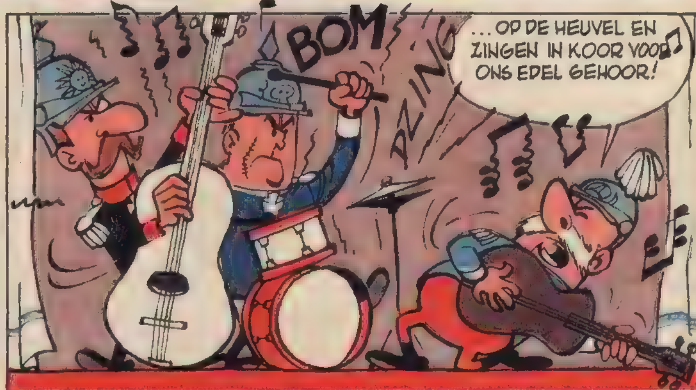

IK SMEEK JULLIE HET TEMPO VAN DIT RITME GOED TOT JULLIE TE LATEN DOORDRINGEN.

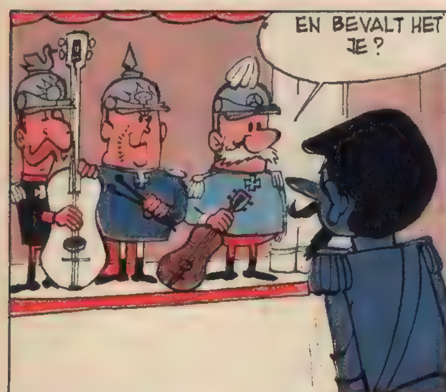

EN ENKELE UREN LATER...
IK GELOOF DAT WE ONTDEKT HEBBEN WAT JE ZOCHT, HOOGHEID.


HET WIJSJE ZAL IEDEREEN BEVALLEN. DE WOORDEN EN DE MUZIEK ZIJN VAN JE DIENAAR...


DE WITTE SLOBKOUSEN BRENGEN DE EERSTE UITVOERING VAN DE THE ROCK AT FINCKELSTEIN!


WIJ BEGROETEN MET DIT DEUNTJE HET LAND...


BOM
DZING
...OP DE HEUVEL EN ZINGEN IN KOOR VOOR ONS EDEL GEHOOR!


EN BEVALT HET JE?

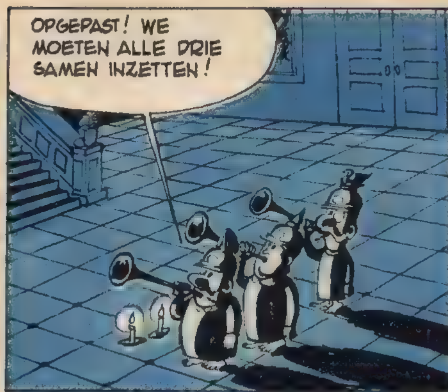

IK HEB DE INDRUK DAT HIJ HET NIET LEUK VINDT!
EN TÓCH ZAT ER PIT IN!
HIJ GEEFT MISSCHIEN DE VOORKEUR AAN IETS ERNSTIGERS.
KLAP


EN 'S AVONDS...
IK HEB EEN IDEE!


WAAR LOOPT HIJ HEEN!
IK VOEL ME NOOIT ERG GERUST WANNEER DIE BESTE VON POPP OP NIEUWE IDEEËN ZINT...


ENKELE OGENBLIKKEN LATER...
HOE VINDEN JULLIE DIT?
THE BAANSE BAZUINEN...
DAT ZAL ECHT PLECHTIG KLINKEN!


ZO'N INSTRUMENTEN VEREISEN VEEL RUIMTE. KOM MEE NAAR DE GROTE HALL.

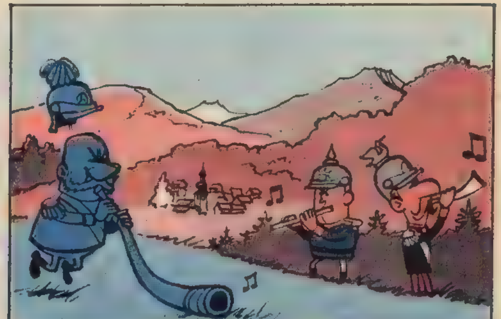





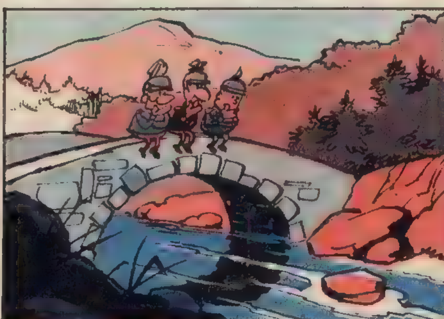




DE DRIE VRIENDEN LATEN ZICH NIET ONTMOEDIGEN EN BEPROEVEN HET DITMAAL IN RUSTIEKE STIJL...


...VERVOLGENS BEPROEVEN ZE HET ROMANTISCHE GENRE.


GEEN ENKELE INSPANNING WAS HEN TE VEEL, DOCH ZE SLAAGDEN ER NIET IN EEN VOLKSLIED TE COMPONEREN DAT NAAR DE ZIN VAN DE PRINS WAS.

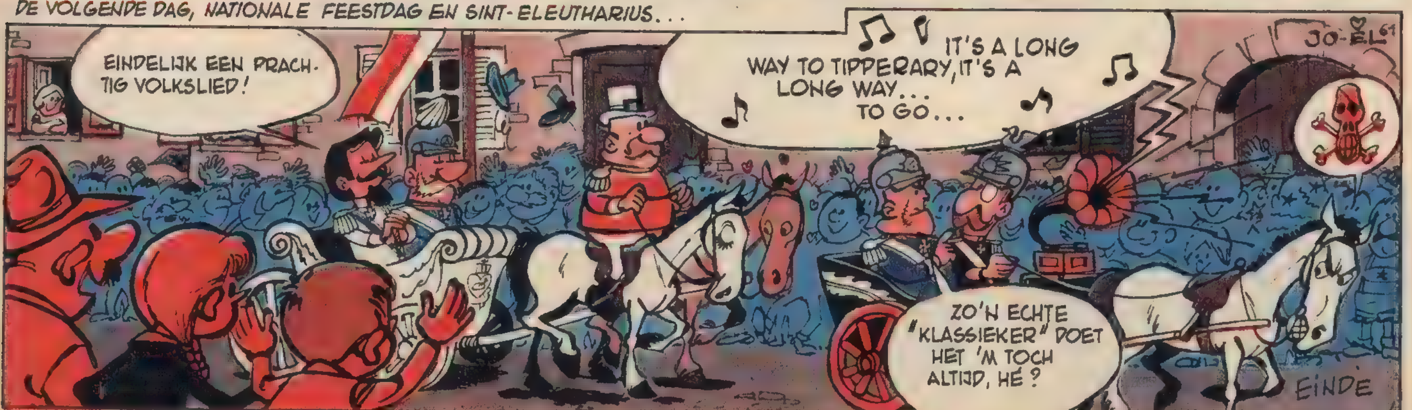









DE VOLGENDE DAG, NATIONALE FEESTDAG EN SINT-ELEUTHARIUS...



# CHLOROPHYL WAAGT

Chlorophyl is er met de hulp van Torpedo in geslaagd binnen





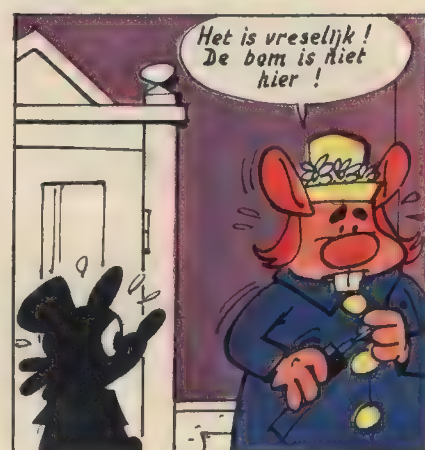


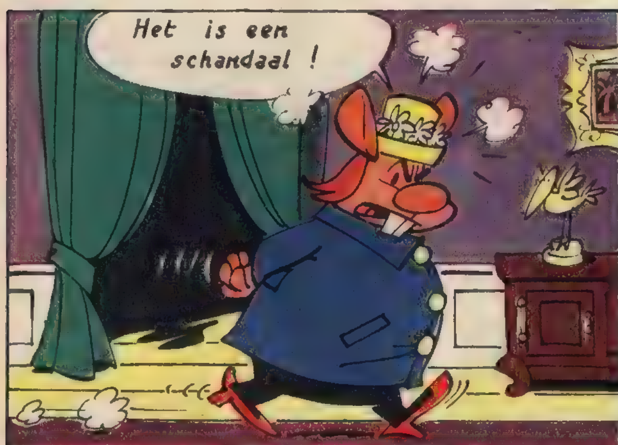






















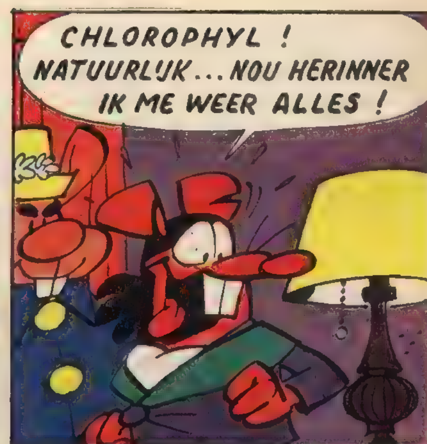

# EEN GOKJE door R. MACHEROT

dringen in het paleis van Anthraciet. Chloro wenst de bom te vinden...

































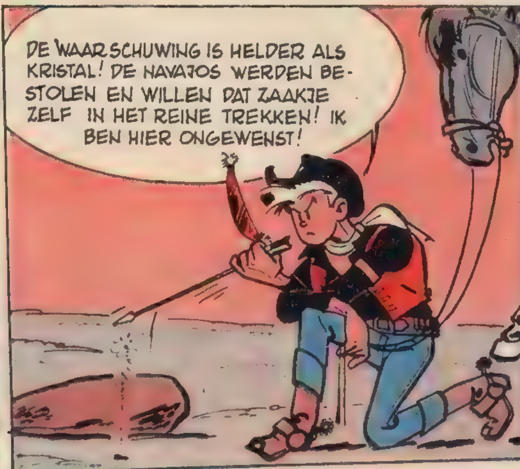



WORDT VOORTGEZET

# ROCK DERBY  IN HET GOUD van

Rock achtervolgt de bandieten die het geld, bestemd voor de Indianen,



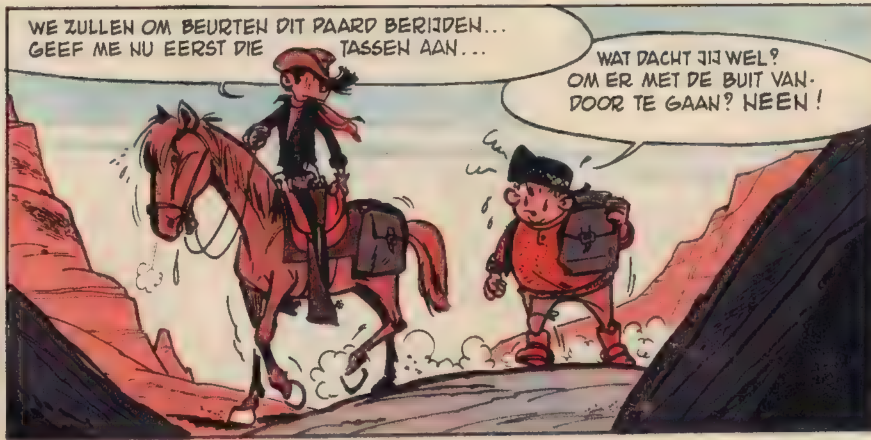




















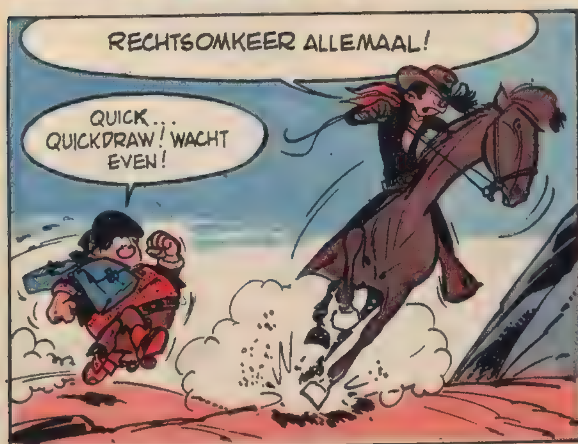

# de NAVAJOS

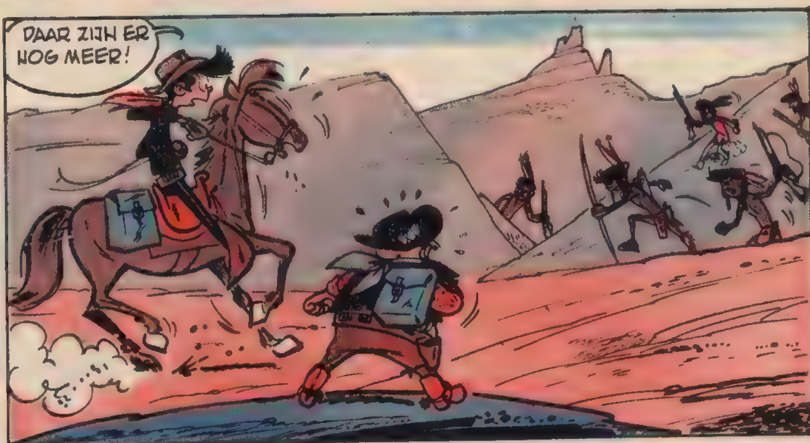



hebben gestolen. Deze laatsten zoeken eveneens naar de dieven...

EEN NAVAJO DORP!

20 A
















WORDT VOORTGEZET

# Een rietje bra

VERHAAL VAN IVAN RIK

**21 juni 1777. Mevrouw Saint-Amand kreeg eindelijk nieuws van luitenant Du Plessis, die zes maanden geleden als vrijwilliger naar de Verenigde Staten vertrokken was om tegen de Engelsen te gaan vechten. We laten hier zijn brief volgen.**

Lieve tante,

Vorige week beleefde ik het hachelijkste avontuur van mijn leven. Laat me er bij vertellen dat ik sinds begin april deel uitmaak van een groep van vijftig manschappen, die onder het gezag staat van kapitein Mac Kay. We bevinden ons sinds enkele dagen op een afstand van twintig kilometer van het stadje Sherrytown, langs de kust van Nieuw Engeland. De stad was in handen van de Engelsen, maar op een morgen toen wij net klaar stonden voor een veldtocht, kwam er een man op ons af die ons vertelde, dat ons leger de stad was binnengedrongen, het garnizoen van Sherrytown omsingeld had en versterking vroeg. Zulke boodschappen kregen we dikwijls en meestal waren ze vals en slechts bestemd om ons in een hinderlaag te lokken.

Ditmaal leek het bericht betrouwbaar, want de boodschapper gaf een heleboel details. Kapitein Mac Kay is echter een voorzichtig man en hij besloot eerst een verkenner naar Sherrytown te zenden om te gaan kijken hoe de toestand er in werkelijkheid bij stond.

Ik bood me aan als vrijwilliger. Eerst weigerde de kapitein, daar ik aandrong liet hij me eindelijk gaan.

De tocht leek niet lang en mijn paard draafde onvermoeibaar verder. Na een poosje doemde Sherrytown in de verte voor me op. Toen ik nog op een kwartier afstand van de stad kwam, hield ik mijn paard stil en klopte bij een verlaten hoeve aan.

Een oude man deed open en toen hij mijn uniform herkende vertrok zijn gelaat van verbazing en hij fluisterde me toe :

— Vlug, kom binnen... De streek is vergeven van de Engelsen !

Ik stond in een groot, doch sober gemeubileerd vertrek en de man bood me dadelijk een stoel aan. Hij wilde me iets te drinken aanbieden, doch ik smeekte hem me eerst te vertellen wat er te Sherrytown aan de hand was. Hij scheen niet goed te begrijpen wat ik bedoelde en verzekerde me, dat de stad nog steeds door de Engelsen bezet was en dat het Amerikaanse leger geen tegenaanval gedaan had...

Ik kookte van woede toen ik dit nieuws vernam en het was goed dat de boodschapper van die morgen zich niet in mijn nabijheid bevond !



# cht de redding

GEILLUSTREERD DOOR L. EN F. FUNCKEN

— Nu, dan moet ik vlug naar mijn regiment weerkeren en de kapitein op de hoogte brengen, zei ik tot de man.

Ik dronk een warme kop koffie en sprong toen weer in het zadel.

Ik had pas enkele honderden meters afgelegd, of ik ontwaarde in de verte een groep vijandelijke ruiters. Ze hadden mij ook in de gaten!

Ik gaf mijn paard de sporen en vluchtte in de richting van het bos. De soldaten van de koning waren echter goed wegwijs in de streek en hadden niet veel moeite om me in te halen! Ze begonnen op me te vuren en plotseling zakte mijn paard dodelijk getroffen in elkaar. Ik greep mijn geweer en liep in het struikgewas. Mijn vijanden waren eveneens uit het zadel gesprongen en zetten een klopjacht in. Ik kroop op handen en voeten tussen het hoge gras en keek nu en dan om, om te zien of mijn vijanden me nog steeds volgden. Helaas, de soldaten ontdekten mijn spoor! Ik verborg me achter een dichte struik en kon op enkele meters van me vandaan, hun voetstappen horen. Ik maakte een onvoorzichtige beweging en trok hun aandacht. Een van de soldaten richtte dadelijk zijn wapen op me. Er weerklonk een schot, doch de kogel trof slechts licht mijn schouder. Ik holde blindelings voor me uit en toen ik de rand van het bos bereikte, liet ik me langs een steile berm naar beneden glijden. Daar stroomde een riviertje.

Ik zag dat er aan de linkeroever riet en waterplanten groeiden. Mijn vijanden hadden mijn spoor verloren en ik zwom naar de overkant en maakte me zo klein mogelijk tussen het riet. Ik nam een riethalm in de mond en liet me tot op de bodem van de rivier zakken.

Het duurde niet lang of ik hoorde Engelse stemmen bevelen schreeuwen. De aanvoerder was woedend op zijn mannen omdat ze me niet gevonden hadden. De soldaten zochten de rivieroever af en ik voelde mijn ledematen langzaam verstijven in het ijskoude water...

Na een poosje verwijderden de soldaten zich doch er plonsten kogels in het water. Eindelijk werd alles stil en waagde ik het weer boven water te komen.

Het was hoogtijd! Ik was uitgeput en beefde van koude. Moeizaam begon ik toen in de richting van mijn kamp te lopen.

Het was nacht toen ik er aankwam, doch ik ging eerst rapport uitbrengen bij de kapitein. Het was nadat de kapitein me beloofd had de boodschapper van die ochtend genade te verlenen dat ik onder de wol kroop.

Ik was immers, ondanks mijn uitputting weer gezond en wel bij mijn vrienden weergekeerd.

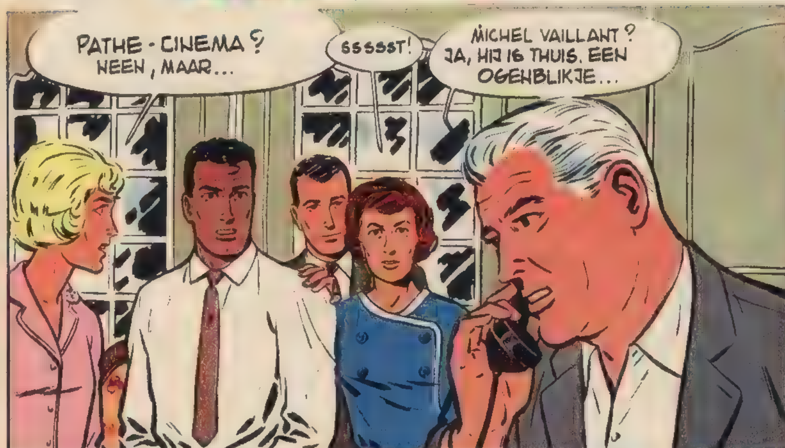


Michel Vaillant

door Jean Graton.

# DE WAAG

De familie Vaillant is weer bij elkaar in een m



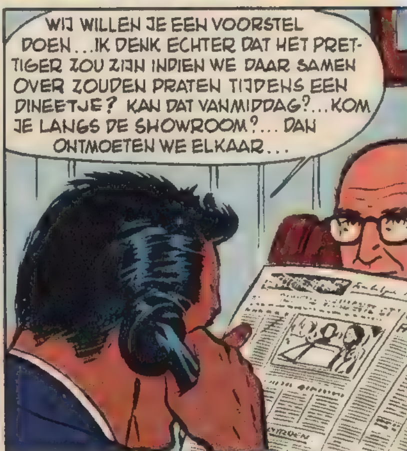














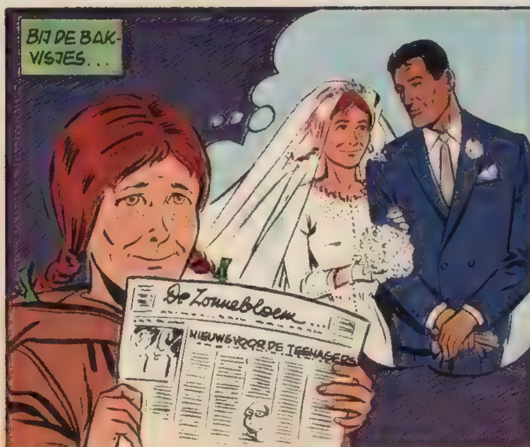













# ...HALZEN

...ndhuis. Michel wordt aan de telefoon geroepen.

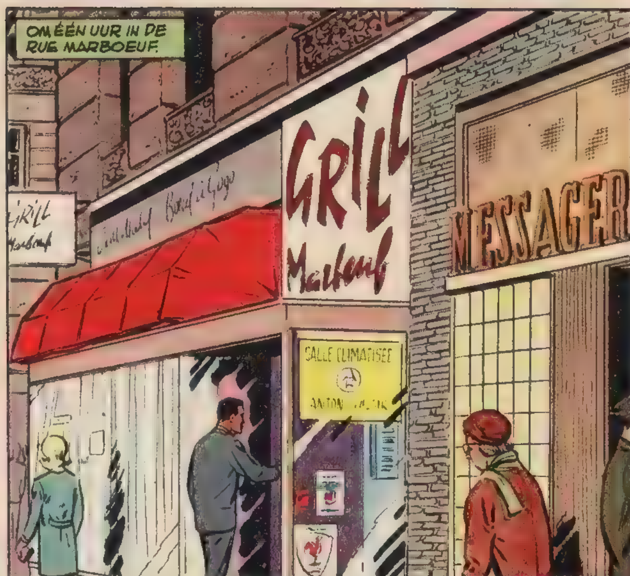














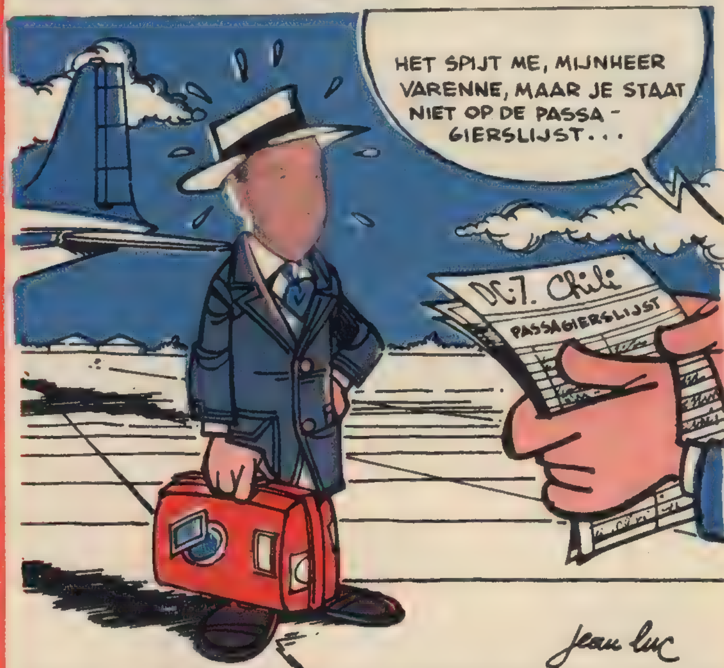
JULLIE HERINNEREN ZICH GIL DELAMARE NOG WEL. HIJ IS EEN OPGERUIMDE, SPORTIEVE KEREL DIE OP DE DREMPEL STAAT VAN EEN SCHITTERENDE FILMCARRIÈRE, DOCH REEDS NAAM MAAKTE ALS VALSCHERMSPRINGER, STOCK-CAR-KAMPIOEN, ENZ... IN ÉÉN WOORD EEN KEREL DIE BEWUST IS OP AVONTUUR...




WORDT VOORTGEZET

## HALLO, HALLO, HIER LUC VARENNE

# HOPEN GELD VOOR DE WERELDBEKER




**Het is onnodig je te vertellen dat de Rode Duivels niet naar Chili zullen reizen. Dat is wel zeer jammer. Wij hadden zo graag bij de « groten » geweest om het « op de top » uit te vechten. Het heeft niet mogen zijn, de reis over de grote plas is wellicht voor een andere keer !**

DE organisators van de matchen voor de Wereldbeker waren aanvankelijk eerder pessimistisch, want nauwelijks was Chili uitgekozen als gastland of het werd door een vreselijke aardbeving geteisterd. De inwoners van Chili bleven niet bij de pakken zitten en ondanks vele moeilijkheden, besloten zij een groot stadion te bouwen en een hele reeks prettige hotels om de voetbalspelers en de andere genodigden in onder te brengen. Om dat plan te realiseren was er geld nodig. Al de steden van Chili stortten een bijdrage. Bovendien stortten de Chilianen die de matchen willen bijwonen iedere maand een bepaald bedrag op een bank. Je moet weten dat het niet mogelijk is een enkel toegangskaartje voor een match te krijgen. Je bent verplicht de tien matchen bij te wonen en dat kost natuurlijk een bom duiten !

De prijs bedraagt van 100 tot 580 BF voor een match. Nou kan je zelf de rekening maken. De organisators hebben het aantal toegangskaarten geschat op 1.350.000. Met het geld van die kaarten kan men heus iets doen ! De regering van Chili heeft 5 miljoen gegeven en bovendien werd er een speciale taks ingevoerd op ieder toegangskaartje voor alle grote voetbalmatchen en dit reeds sedert 1956. Die taks heeft ongeveer 20 miljoen opgebracht. De nieuwe stadions en al wat er nog verder bijhoort, zal dus aan de staat zelf niet veel meer kosten. Integendeel, Chili zal er flink wat op winnen ! Als resultaat is dit wel zeer puik, want toen Chili als gastland werd verkozen, had het geen geld en ook geen geschikte stadions....

EEN VAARDIG MAN

# SAMUEL COLT

SCENARIO: Y. DUVAL.
TEKENINGEN: J.L. FERNAN.

1814 - 1862















...STUREN DE INDIANEN EEN REGEN PIJLEN OP DE WAGENS AF.









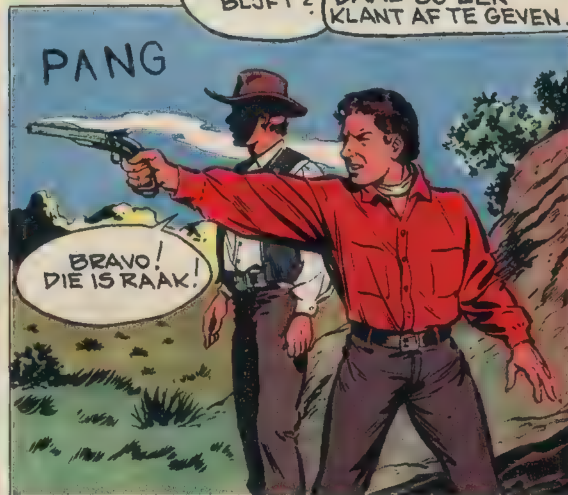






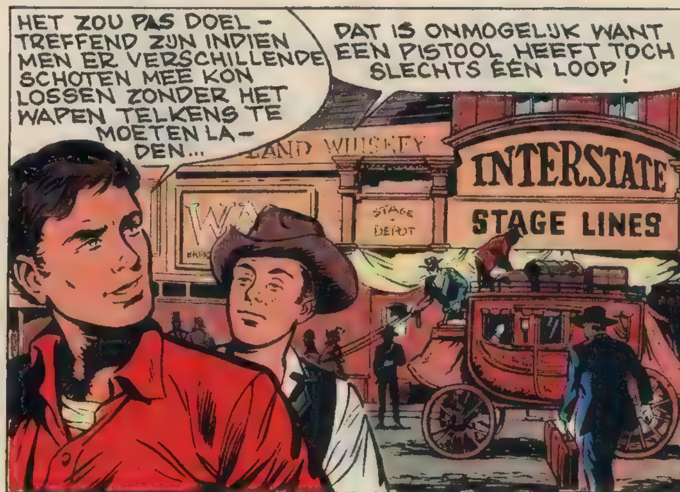


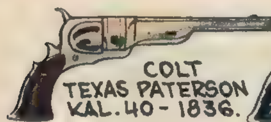
















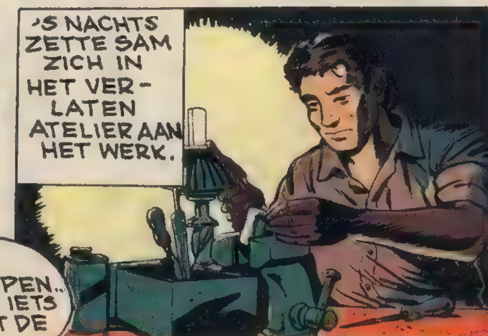














2



NEEM DIE VIER PAGINA'S UIT KUIFJE. Z


NOG ZO LAAT AAN 'T WERK, SAM?
HA, PETER! JE MAG ME NIET VERKLIKKEN, HOOR! KOM LIEVER MIJN GEHEIM BEWONDEREN.


WAT IS DAT?
HET WORDT EEN PISTOOL WAARMEE ZES SCHOTEN KUNNEN GELOST WORDEN ZONDER TELKENS TE LADEN!


DANK ZIJ DE DRAAIENDE CYLINDER, KOMT ER TELKENS EEN NIEUW PATROON VOOR DE LOOP WANNEER MEN DE HAAN OVERHAALT. DAN SLAAT DE PAL TEGEN HET SLAGHOEDJE EN...


NA JARENLANGE ARBEID HEEFT SAMUEL COLT HET EERSTE PROTOTYPE VAN HET NIEUW VUURWAPEN VERVAARDIGD.
EN JE PISTOOL?
IK BEN ER MEE KLAAR! IK HEB HET REVOLVER GEDOOPT VAN HET LATIJNSE WERKWOORD "REVOLVERE" DAT DRAAIEN BETEKENT!
REVOLVER! PRACHTIG, MIJNHEER DE UITVINDER!


IK NODIG JE UIT OM MIJN UITVINDING TE VIEREN MET EEN GLAASJE IN HET SALOON...


ENKELE OGENBLIKKEN LATER...
OP JE REVOLVER! JE LAAT JE UITVINDING TOCH ZEKER BREVETTEREN?
MISSCHIEN... INDIEN HET WAPEN NIET UIT ELKAAR KLAPT BIJ HET EERSTE SCHOT!


SCHENK NOG EEN GLAASJE VOOR ME IN, BARMAN!
NEEN, JIM. JE STAAT NOG VOOR TWEE FLESSEN IN 'T KRIJT EN JE HEBT AL GENOEG GEDRONKEN...


STOP DAT ONGELUKSTUIG DADELIJK WEG...
HA! HA! JE BEEFT ALS EEN RIET, OUWE GIFTMENGER, WANNEER JE JIM CORDY, DE BESTE SCHERPSCHUTTER VAN AMERIKA VOOR JE HEBT STAAN!


JIJ, DE BESTE SCHERPSCHUTTER? DAT MOET EVEN BEWEZEN WORDEN!
WAT?


NEEN, MAAR... HEBBEN JULLIE DE TAAL VAN DIE MELKMUIL GEHOORD?
KOM MEE! IK WED DAT IK ZES FLESSEN OMVER SCHIET OP DE TIJD DAT JIJ ER TWEE AAN SCHERVEN SCHIET!















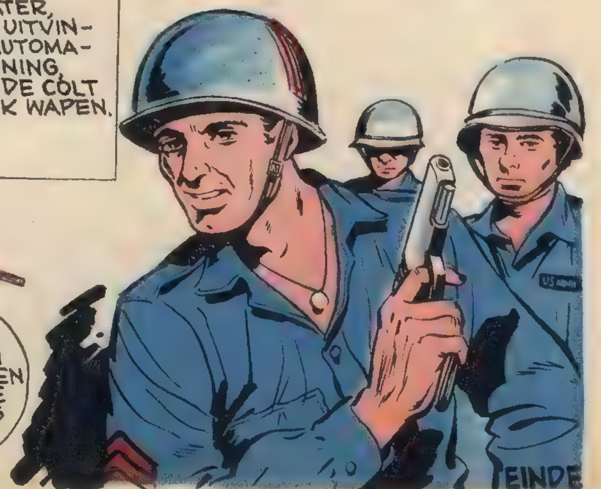















Volgende week : LITTLE BIG HORN



# WAPI *en de*

Wapi heeft een wit paard gezien, dat een gouden driehoek op de borst droeg. Hij heeft d



















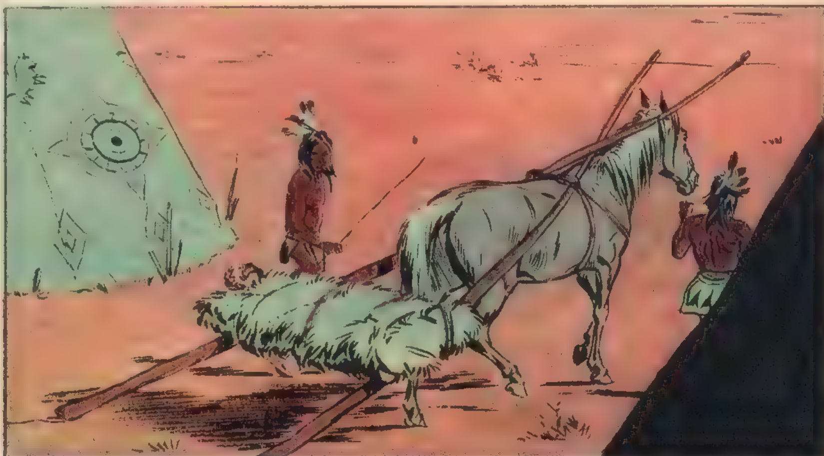

# BETOVERDE PAARDEN

TEKENINGEN: PAUL CUVELIER
TEKST: Benoi



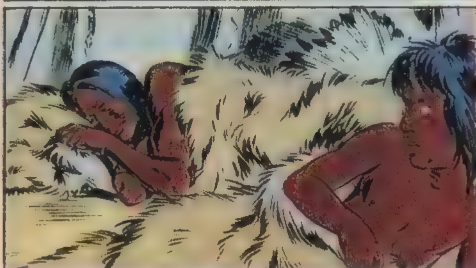
driehoek en toont hem aan de wijzen van de stam. Plotseling hoort men een gil...



IEDEREEN LIEP WEER NAAR Z'N WIGWAM. DE VERWARRING STOND OP DE GEZICHTEN TE LEZEN. SOMBERE VOORGEVOELENS MAAKTEN ZICH VAN DE DAPPERE INDIANEN MEESTER. EEN NA EEN VIELEN ZE IN SLAAP, ALLEEN WAPI BLEEF WAKKER.

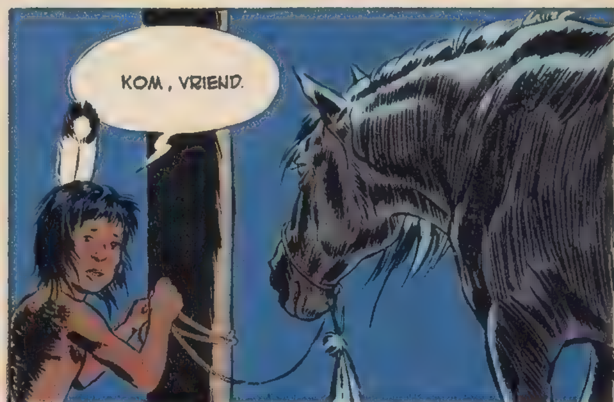
IN GEDACHTEN ZAG HIJ HET RUW GEBERGTE, TE MIDDEN VAN HET VERBODEN LAND WAAR HET GOUDEN ROS HEERST.



HET VISIOEN LIET HEM NIET LOS.

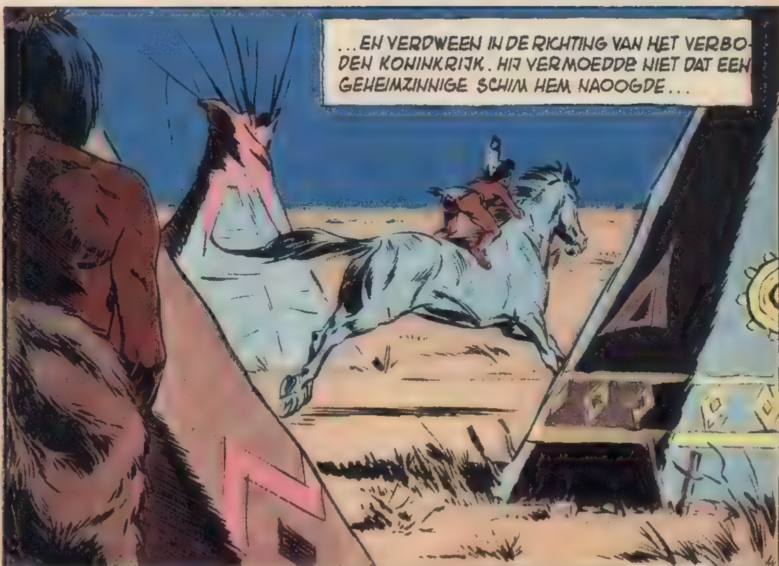











WORDT VOORTGEZET

Elektronische automaten

# EEN PRAATJE OVER EEN GEHEIMZINNIGE MACHINE : DE




**HOE jammer dat ik het niet vroeger geweten heb, verzuchtte een jonge geneesheer, toen hij in een wetenschappelijk tijdschrift een artikel ontdekte over een nieuwe methode om een ziekte van het netvlies te genezen. Enkele dagen te voren had de geneesheer een patiënt met de gewone methodes behandeld en het netvlies van de zieke was er niet beter op geworden, integendeel. De geneesheer piekerde over de zaak en zei : « Er moesten machines gebouwd worden die ALLES weten over ziekten en over de middelen om ze te genezen !**

DE geneesheer zou de kenmerken van de ziekte overmaken aan de machine en deze zou ze opnemen, vergelijken met alle te voren opgenomen indicaties en het middel geven om de zieke te behandelen. Let wel, dit middel zou het enige juiste zijn omdat de machine in zeer korte tijd alle bestaande middelen heeft kunnen testen. Dat is iets wat een dokter niet kan doen. Het is mogelijk dat zulk een wondermachine zeer spoedig zal bestaan, want geleerden en technici werken er aan.

Sedert geruime tijd hebben de mensen machines gebouwd die de spierkracht vervangen. De turbines van een pakketboot bv. ontwikkelen dezelfde kracht als de spieren van 3 miljoen galeislaven. Thans bouwt de mens machines die hem zijn hersenwerk verlichten. Men zegt wel eens dat die machines « denken » in de plaats van de mens, maar dat is niet juist. Een machine « denkt » niet.

**Met een machine die aanwijst of het te heet of te koud is, begon de eeuw van de elektronische automaten.**

## De temperatuurregelaar

HET was in de winter van het jaar 1883. Een jonge Amerikaanse technicus, Alfred Butz, vond dat het te vermoeiend was om de haverklap naar de kelder te lopen om de centrale verwarming te regelen. Uit rubber en koper maakte hij een klein toestel, dat uitzette of kromp al naar gelang de ketel van de verwarming meer of minder warmte gaf. Door uit te zetten of te krimpen kwam het toestel in kontakt met elektrische schakelaars die op hun beurt een motor in beweging brachten. Deze motor deed de klep van de ketel open of toe, al naar gelang er meer of minder moest gestookt worden. Dat was de eerste thermostaat of temperatuurregelaar.

Thans zijn er miljoenen grote en kleine toestellen die op hetzelfde principe zijn gebaseerd. Het zijn toestellen die, al naar gelang de omstandigheden, zelf kunnen ingrijpen. Sommige van die toestellen zijn goedkoop, andere toestellen kosten 200 miljoen dollar. Om er slechts enkele op te sommen : er is een toestel dat het vetgehalte in de boter die verwerkt wordt in de melkerijen automatisch controleert. Er is de automatische piloot op de schepen en in de vliegtuigen.

## De machine won het !

We hebben het hier niet over de eenvoudige automaten, de automaten zoals ze bv. gebouwd werden door Jacques de Vaucanson nu twee eeuwen geleden. Je weet wel dat hij een fluitspeler vervaardigde die 12 verschillende melodietjes floot en steeds de vingers op de bepaalde gaatjes van de fluit legde. De fluitspeler was een goed in elkaar gestoken stuk mechaniek. Hij bevatte draden, hefbomen, veren, enz. De robots die thans functioneren bestaan uit draden, magnetische oppervlakten, elektronenbuizen en transistors. Het is mogelijk die machines te leren een beslissing te nemen. Wanneer bv. zo'n machine een keuze moet doen tussen verschillende mogelijkheden, dan kiest ze zelf de beste, de interessantste oplossing. Maakt de machine een fout, dan keert ze automatisch naar haar uitgangspunt weer en begint haar berekening opnieuw.

In 1914 presenteerde de Spanjaard Leonardo Torres Quevedo zijn *beroemde* schaakspeler. Dat is een robot, verbonden met een schaakbord waarop hij een eindspel speelt met één koning en één toren, tegen een tegenstander met alleen één koning. Hoe sterk de tegenstander ook is, hij zet hem onfeilbaar mat. De robot is door de Nimrod van prof. Williams in 1951 voorbijgestreefd en ook door de hele troep cybernetische dieren.

## De schildpadden

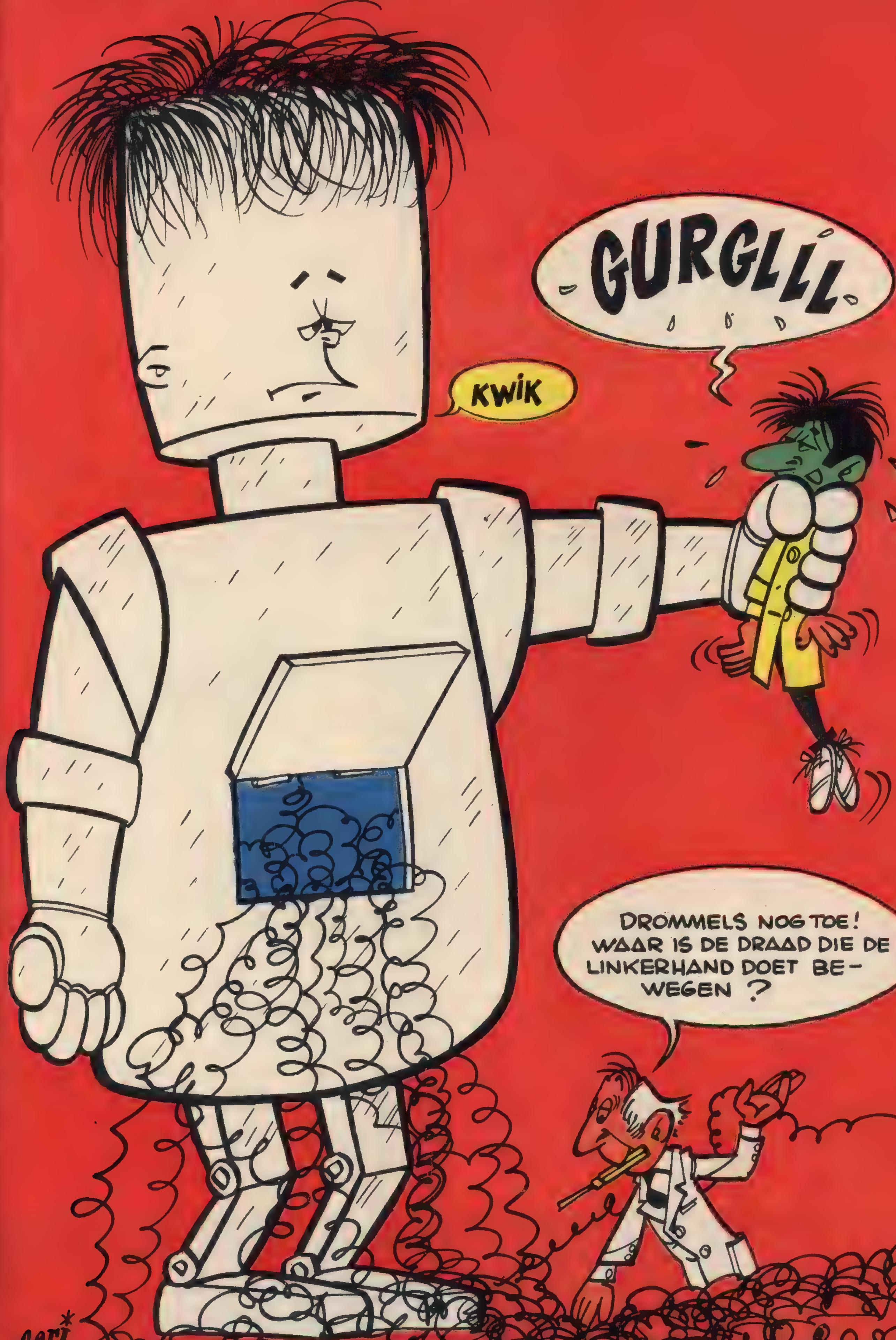
Twee van de best bekende elektronische machines heten ELMER (Elektro-mechanical robot) en ELSIE (Elektro-mechanical robot light-sensitive). Omwille van hun rugschild uit bakeliet heeft men ze de bijnaam schildpadden gegeven. Onder dat schild zitten de ingewanden : elektronenbuizen, stroomkringen en schakelingen. Zij hebben slechts één oog bestaande uit een foto-elektronische cel. De machines staan op wieltjes. Laat men ze lopen, dan beginnen zij als het ware hun eigen leventje te leven. Zij vermijden angstvallig iedere hindernis, zij vluchten het al te schelle licht en wanneer hun batterijen leeg zijn, dan gaan zij naar een elektrische schakelaar om ze weer te laden...

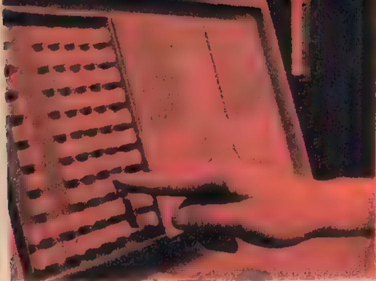
Men mag echter niet zeggen dat deze machines, en nog een heleboel andere toestellen volgens dezelfde principes gebouwd, kunnen « denken ». Het gaat hier slechts om een aantal gecombineerde en automatische reflexen. In dit verband heb je al wel eens het geheimzinnige woord CYBERNETICA gehoord. Cybernetica betekent informatietheorie. Het omvat echter niet alleen de informatie maar ook de onderlinge communicatie. We gaan even uitleggen wat daarmee bedoeld wordt : Je fietst door de straat. Een voetganger steekt de straat over. Je ziet hem. Je hersens bevelen aan je vingers te bellen. Een machine kan de bewegingen uitvoeren die jij hebt gedaan en kan zien of beter kan voelen wat jij hebt gezien. Ze kan ook de beslissingen nemen die jij hebt genomen. Een foto-elektrische cel of een radar-apparaat neemt de hindernis waar en brengt een toestel in actie dat de bel doet rinkelen. Dat is in het kort en **ruw geschetst** de cybernetica.

## Ongelooflijk snel

EEN vergissing van 30 cm-seconde in de berekening van de snelheid van een raket kan volstaan om deze raket vele kilometers van haar doel te doen neerkomen. Gedurende haar vlucht zendt de raket per radio een heleboel inlichtingen naar een elektronische rekenmachine, die zich op de basis bevindt : windsterkte, temperatuur, verbruik, rotatie van de aarde, enz... enz... De rekenmachine berekent nu onmiddellijk het effect van al die factoren op de positie van de raket, en geeft de raket de nodige bevelen om in de juiste baan te blijven. Een mens zou deze berekeningen onmogelijk in die korte tijd kunnen doen.

Drie eeuwen geleden vond Blaise Pascal een rekenmachine uit om zijn vader, die belastinginspecteur van Normandië was, te helpen de belastingen te berekenen. De machine bestond uit hefbomen en tandwie-


KWIK
GURGLLL
DROMMELS NOG TOE! WAAR IS DE DRAAD DIE DE LINKERHAND DOET BE-WEGEN ?
Geri



# ROBOT *(Vervolg)*

len. In de elektronische rekenmachine worden de cijfers vervangen door elektrische impulsen, die uitgezonden worden met een snelheid die grenst aan de snelheid van het licht. Om twee getallen van 10 cijfers met elkaar te vermenigvuldigen heeft een man die een gewone rekenmachine heeft 15 seconden nodig. Een elektronische rekenmachine doet dezelfde vermenigvuldiging in minder dan 1/1000e van een seconde. De IBM 7090 kan 210.000 optellingen of aftrekkingen per seconde maken. De IBM 7070 kan 62.500 inlichtingen of gegevens opvangen per seconde. Die gegevens lopen door de machine en tijdens hun doorgang haalt de machine er alle inlichtingen uit die ze nodig heeft.

**Zou Einstein, indien hij een elektronische rekenmachine had gehad, in enkele maanden zijn klaar geweest met het werk dat hem zijn hele leven kostte ?**

## Het werk van 8 eeuwen in een week !

De elektronische rekenmachine ontvangt de gegevens, men moet de machine nu ook instructies geven over de wijze waarop zij de gegevens moet gebruiken. Nadien kan men het werk volledig aan de machine overlaten. De resultaten komen te voorschijn op gedrukte vellen, geperforeerde kaarten, enz... De wetenschap en de techniek heeft ieder jaar méér documentatie nodig en moet ieder jaar méér berekeningen maken. Men mag wel zeggen dat er zonder elektronische rekenmachines geen supersonische vliegtuigen zouden vliegen en ook geen interplanetaire raketten. Er zouden ook geen atoomcentra kunnen werken. Om het aantal elektronen en energie te berekenen, bevat in een stikstofmolecule, moeten er een oneindig aantal berekeningen gemaakt worden, zoveel zelfs dat een mens die alleen zijn potlood zou kunnen gebruiken, acht eeuwen zou nodig hebben. Met een gewone rekenmachine zou hij er 70 jaar voor nodig hebben. In 1948 deed een elektronische rekenmachine het werk in één week.

De grote geleerde Albert Einstein werkte heel zijn leven aan zijn relativiteitstheorie. Indien hij zou hebben kunnen beschikken over een elektronische rekenmachine, zou hij er dan zijn hele leven voor nodig hebben gehad ? Misschien niet. Hij had het dan misschien in enkele maanden kunnen klaarspelen, maar wij menen dat die redenering niet opgaat, want om die relativiteitstheorie van Einstein uit te knobbelen is er **meer** nodig dan alleen maar een elektronische machine.

**Prachtige machines, maar vergissingen zijn nooit uitgesloten...**

## Een werkinstrument

Die elektronische machines zijn een wonder van precisie en technisch vernuft. Zij vergissen zich nooit en toch zijn fouten niet uitgesloten, want er is geen enkele elektronische machine die kan werken zonder eerst de gegevens te hebben ontvangen. Het is de mens die ze geeft. Het is wel onnodig te vertellen dat de elektronische rekenmachines, die « elektronische hersens » worden genoemd, geen verbeeldingskracht hebben. Kunnen die machines de mens vervangen ? Wij geven op deze vraag het antwoord van enkele specialisten :

— De robot of de elektronische automaat is het verlengstuk van de menselijke hersens, zoals ieder werkinstrument het verlengstuk van zijn hand is.

— De elektronische rekenmachines vervangen de mensen die rekenen, maar zij vervangen de wiskundigen niet.

— Men mag niet zeggen dat die machines « denken », want dan zou ook een trein « denken » wanneer hij aan een wissel komt en de goede richting ingaat. Hier kan er slechts sprake zijn over automatisch functionerende toestellen.

— De elektronische automaten of rekenmachines voeren het werk uit dat men hen geeft. Geeft men hen een slechte opdracht, dan kan er niet automatisch een goed resultaat bereikt worden.

— De machines zijn dus, in het kort, een werkinstrument dat ter beschikking staat van de mens. Het hangt alleen van de mens af of hij ze ten goede of ten kwade gebruikt.

# IN TWEE WOORDEN...

**AUTOMATEN**
*De automaten waren aanvankelijk niets anders dan machines die met behulp van veren, hefbomen, enz... de bewegingen van het menselijk lichaam konden nabootsen. Zulke automaten bouwt men sedert de Oudheid.*

**FOTO-ELEKTRISCHE CEL**
*Een lichtstraal wordt op een metalen plaat, de kathode, geworpen ; deze plaat zendt elektronen uit, die door een rechthoekig gebogen metaaldraadje — de anode — worden verzameld. De bundel elektronen geeft alle variaties van de lichtbron weer en kan een of ander optisch of akoestisch toestel in werking brengen.*

**CYBERNETICA**
*Cybernetica komt van het Griekse woord kubernetes, wat betekent « loods of bestuurder van een schip ». « de kunst van te sturen » en ook wel « kunst van het regeren». In de moderne betekenis is de cybernetica een wetenschap die zich bezighoudt met de informatie en de communicatietheorie. Deze moderne wetenschap heeft het mogelijk gemaakt wonderbare machines te bouwen.*

**ELEKTRONICA**
*Het is de wetenschap die elektronen maakt of gebruikt. De elektronen zijn deeltjes geladen met elektriciteit die deel uitmaken van een atoom. De elektronen worden gebruikt in speciale buizen, de elektronenbuizen. Je vindt ze b.v. in een radio. Ze hebben voor de techniek nieuwe horizonten geopend. De elektronica is het instrument dat het mogelijk maakt de theorieën van de cybernetica in de praktijk om te zetten : de elektronische rekenmachines.*

**MAGNETISME**
*Magnetisme is de eigenschap van enige ferromagnetische stoffen zoals ijzer, nikkel, kobalt, om onder bepaalde omstandigheden krachten op elkaar uit te oefenen. Volgens de huidige opvattingen is alle magnetisme toe te schrijven aan elektronenbewegingen om de kernen van atomen.*

**ROBOT**
*Het woord komt van het Tsjechisch robota, wat betekent werk. De term robot wordt vaak gebruikt om de geperfectioneerde automaat aan te duiden. De robot is bekwaam bepaalde en zeer ingewikkelde opdrachten uit te voeren, zeer vaak onder de leiding van elektro-mechanische hersens.*

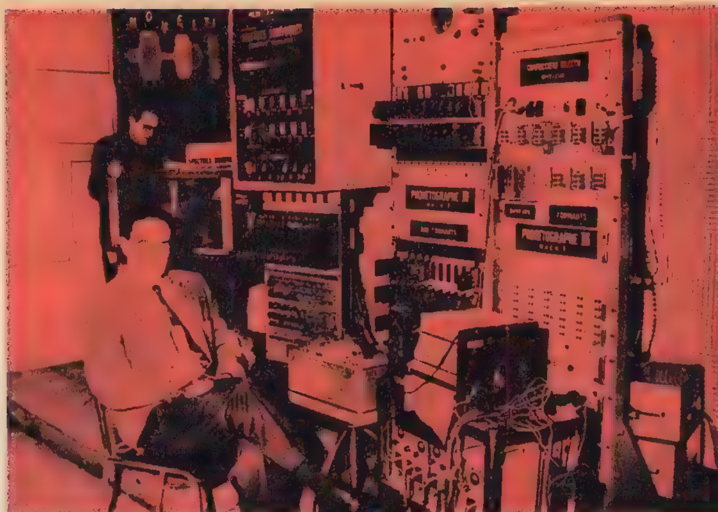
**TRANSISTOR**
*Het is een klein buisje dat de dikte heeft van een potlood en de hoogte van een nagel. De bodem is een metalen plaatje. Daarop is fijn kristal germanium gesoldeerd. Op die kristallen twee haarfijne propjes wolfraam, de helft van een haardikte van elkaar verwijderd. Het ene speelt de rol van rooster, het andere die van plaat. Deze eenvoudige montage maakt het even goed mogelijk versterkingen als hoogfrequente trillingen te verkrijgen.*



## De vader van de cybernetica

# NORBERT WIENER

*NORBERT WIENER is een Amerikaans wiskundige, hoogleraar te Cambridge in Massachusetts. Met zijn leerling Claude Shannon ontwikkelde hij de moderne informatietheorie of cybernetica. Hij is thans 55 jaar. Hij was een wonderknaap en op 19-jarige leeftijd haalde hij zijn doctoraat in de wetenschappen. In de jongste wereldoorlog was hij belast met het perfectioneren van radartoestellen en telegeleide projectielen. Automatische regelingen voor vragen op biologisch en sociologisch gebied ontwikkelde hij in zijn werk « Cybernetics ».*



*Jean Dreyfuss, uit Genève, heeft in vijftien jaar een machine gebouwd die hij* Fonetograaf *noemt. Ze vangt de geluidsgolven van het woord op en zet die golven om in een geschreven woord. Het is dus een automatische schrijfmachine !*



*De eerste rekenmachine werd uitgevonden door* Blaise Pascal, *de beroemde mathematicus en wijsgeer. Hij was toen 18 jaar en hij maakte de machine om zijn vader te helpen.*





*Een elektronische rekenmachine in werking. Op de voorgrond de opening langswaar de gegevens, te voren omgezet in geperforeerde banden, in de machine worden gestoken. Op de achtergrond de uitgang. Daar komt het antwoord van de machine, d.w.z. het resultaat van haar werk te voorschijn. Rechts een magnetische band waarop de indicaties staan die de machine in haar « geheugen » moet bewaren.*

De elektronische vos *van de jonge Franse geleerde Albert Ducrocq. In zijn « geheugen » registreerde het toestel een half dozijn gebaren. Niemand weet van te voren welk gebaar de vos zal kiezen.*






*Die honderden kleine plaatjes zijn de « hersens » van de machine. De circuits waarin de gegevens zich bewegen en de berekeningen worden gedaan, worden op een minuscule oppervlakte gedrukt. Dat kan dank zij de transistors.*



# SPAGHETTI IN 'S

Onze vrienden zijn de wanhoop nabij. De baas.





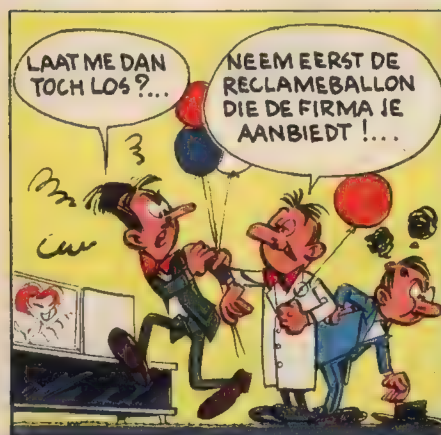






















# konings narren

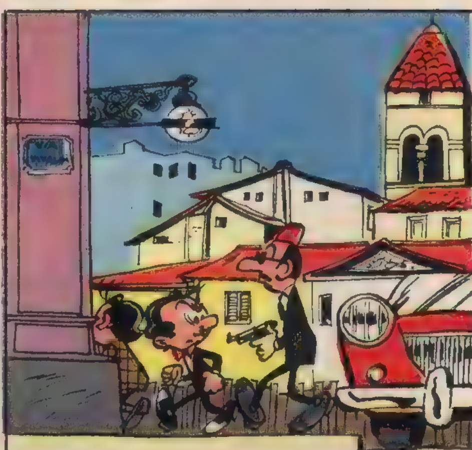
DOOR **ATTANASIO**
TEKST GOSCINNY

zij niet uit het oog mochten verliezen, is verdwenen...






























WORDT VOORTGEZET

# SCHUILT ER EEN GEESINK IN IEDERE TAXICHAUFFEUR ?




**ALLE taxichauffeurs van Amsterdam vinden het welletjes. De reeksen van overvallen en hinderlijke gebeurtenissen waaraan zij bloot staan, hebben tenslotte de bom doen barsten. De hoofdstedelijke chauffeurs gaan zich verdedigen volgens een speciale techniek, zoals die in voorbeeldige samenwerking ontworpen is door een collega Cor Wilson en de jonge sportleraar Rinus Becht.**

DE techniek berust op bijzondere klemgrepen en het uitoefenen van drukkingen op anatomisch zwakke plaatsen. Van de twaalfhonderd Amsterdamse taxichauffeurs heeft zich reeds bijna de helft spontaan opgegeven voor deze gevechtscursus van tien lessen. In hun vrije uren stommelen zij de houten wenteltrap van Becht's sportdomein op, in een van de knusse oude binnenstadshuisjes. Dan gaan de jasjes uit en nemen zij plaats in een speciaal voor dit doel gebouwde home-trainer : twee autobanken achter elkaar, compleet met stuur, die het interieur van de taxi moet suggereren. En daarin wordt er druk geoefend, om de beurt aanvaller en aangevallene, terwijl Rinus Becht zijn aanwijzingen geeft. « Denk niet dat dit alles een luguber grapje is », vertelde ons Cor Wilson. De kleine man met zijn sombere blik in de donkere ogen zweeg een poosje, waardoor het kreunen en steunen van zijn zwoegende collega's in de home-trainer duidelijk hoorbaar was. Toen sprak hij op bijna plechtige toon : « Wij voelen ons als frontsoldaten die op elk uur van de dag of de nacht kunnen worden uitgeschakeld. En niet alleen wij. Duitsland heeft een vast gemiddelde van twee overvallen per dag. De onofficiële cijfers in Frankrijk spreken zelfs van zes, terwijl ook de Belgen klagen. »

## KEIHARDE WERKELIJKHEID

Deze Amsterdamse primeur is ontleend aan de keiharde werkelijkheid, zoals zij ook veroorzaakt is door de keiharde werkelijkheid. De directe aanleiding was in de afgelopen zomer de aanval op een Nederlandse taxichauffeur, die van achteren onverhoeds een touwtje om de nek kreeg en daarmee werd gewurgd. Van dit voorval zijn vele collega's dagenlang over hun toeren geweest. Cor Wilson was een van hen. Cor begon te piekeren, werd prikkelbaar voor zijn naaste omgeving en reed een



klant, die hem maar even als een krachtpatser voorkwam met een weeïg gevoel in zijn maag naar diens bestemming. Het vreselijke verhaal van zijn onfortuinlijke collega bleef als een bange droom in zijn bovenkamer hangen. Hij kon ongeveer weten wat het voor die chauffeur geweest moest zijn, want ook in zijn eigen praktijk zitten staaltjes van geweld, wat de gevolgen betreft minder ernstig dan dit vreselijke geval, maar toch duidelijk genoeg om te weten wat het was. « Kijk », zei hij. « Ik heb er lang over gepiekerd. We moesten er toch wat aan kunnen doen. Tenslotte ben ik van mijn gebrekkige judokennis uitgegaan. De man die mij de eerste beginselen van deze sport bijbracht, mijn vriend Rinus Becht, heb ik opgezocht. Samen hebben we er over gesproken, avonden lang, en daarbij wat oefeningetjes in elkaar gezet. Rinus zag er wel wat in. Omdat we nog niet zeker van ons zelf waren, zijn wij samen met mijn wagen de polder ingereden, midden in de nacht om te oefenen. In de donkere polder hebben wij de ene aanval na de andere opgezet. Nu eens pakte ik Rinus zo goed en zo stevig als ik kon vast en dan weer greep hij mij beet. Soms kneep ik zo stevig dat ik bij me zelf dacht :« Kijk uit Cor, straks gebeurt er wat ergs en wie wil jou nu geloven, dat het maar een oefenpartijtje was, een geintje ? Wie zijn jouw getuigen in de donkere polder ? Maar het is allemaal best afgelopen. En tegenover wat bulten en blauwe plekken staat nu het systeem dat Rinus heeft ontworpen : een serie handelingen waarvan ik zelf nog versteld sta ».

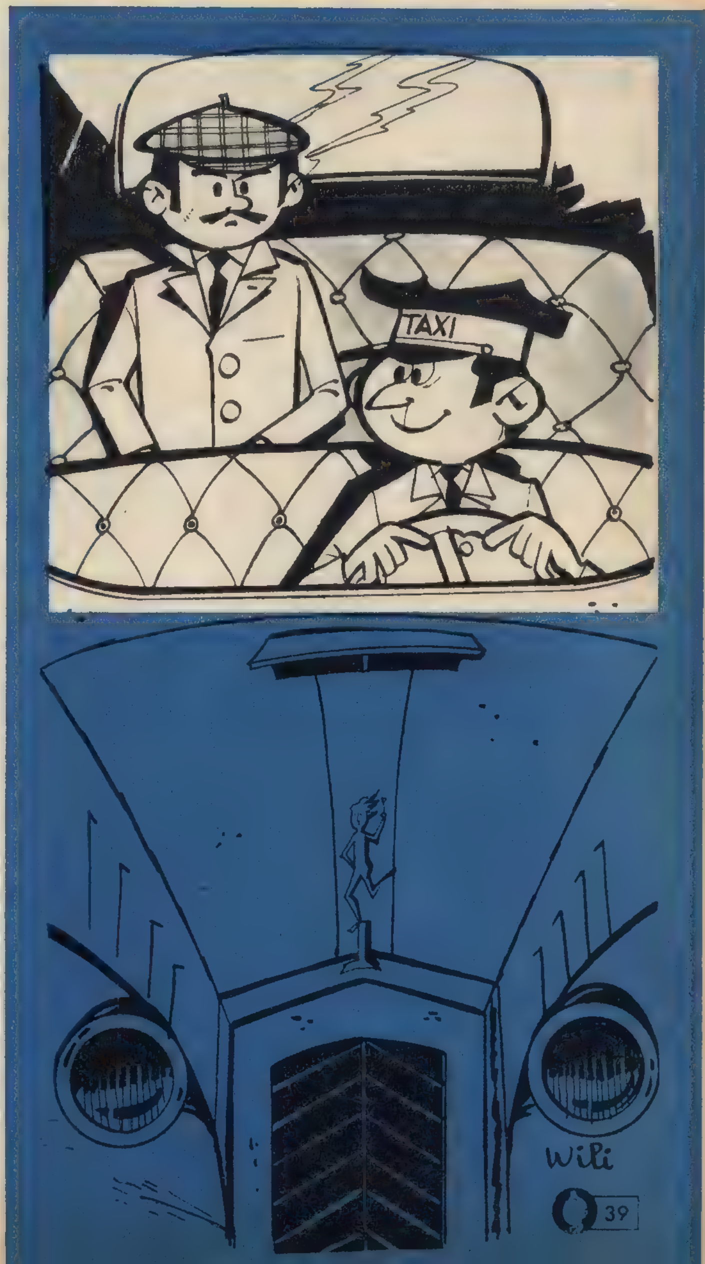
## DE BAAS IS ENTHOUSIAST

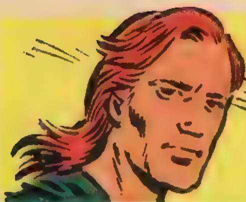
En zo is het dan begonnen met de Amsterdamse taxichauffeurs. Hun werkgevers waren enthousiast. Alles wat maar de veiligheid van de chauffeurs ten goede komt, heeft hun fiat. En ook de verkeerspolitie, waarmee de taxichauffeurs veel te maken hebben, bleek niet afkeurig van de stunt te zijn. En nogmaals werd het ons voorgehouden : denk toch niet dat het een overbodige zaak is. We kregen een paar staaltjes uit de praktijk van taxichauffeurs, die van dronken militairen enorm op hun duvel kregen, of door zeelieden aan boord van hun schip werden gelokt en daar in plaats van hun geld zonder pardon over de railing gingen. Cor betoogde dat hij op deze wijze wel een week kon volpraten. « Bijvoorbeeld laatst nog », vertelde Cor, « de man die mij eerst een heel eind liet rondrijden en toen zei geen centen meer te hebben. Dat kwam er dus op neer dat ik uit mijn eigen porte-monnaie het tekort moest aanvullen, want de taximeter telt onbarmhartig voort. Het kostte dus mijn eigen poen en daar word je natuurlijk razend van, want zo breed heb je het zelf ook niet. Ik heb die klant in mijn woede zijn jas en schoenen uitgetrokken. Toen begon hij als een kind te jammeren en zei dat men bij de zaak waar hij werkte wel betalen wilde. Ik er heen met hem. De portier zei, dat de man er niet meer in dienst was. En nauwelijks had hij dat gezegd of er kwamen mensen aangerend die vroegen of ik hun heel snel naar het station wilde rijden. Houd U hem even vast voor mij, zei ik tegen de portier. Het gaat hier om mijn boterham, ik ben zo terug hoor ! De portier zei dat het goed was, maar toen ik terugkwam, was de man gevlogen, met zijn schoenen en zijn jas ».



De verhalen van Cor logen er niet om. Taxichauffeurs hebben het heel dikwijls erg moeilijk. En dat is eigenlijk de logica die schuilt achter het hele Amsterdamse plan om zich op deze wijze te wapenen tegen overvallers. Niemand zal de pretentie hebben om te zeggen dat deze cursus afdoende is. Men zal dat noch van Cor Wilson, noch van Rinus Becht vernemen, in wiens sportschool wij een kijkje zijn gaan nemen. Rinus heeft ons op de stugge mat, « het tovertapijt der judokunst », zijn kunnen getoond. Hier traint hij de chauffeurs, ouderen, jongeren, stijven en lenigen, enkele judogrepen. Hij wijst hen op het verschil tussen de vriendelijke, joviale schouderklop en de duidelijke agressieve bewegingen. Een vergissing op dit punt kan natuurlijke pijnlijke gevolgen hebben, zowel voor de chauffeur als voor de klant. Rinus vertelt zijn leerlingen dat het beter is om stropdassen met een elastiek onder het boordje te dragen en de schoenen te voorzien van een rubberhak voor meer houvast. Vol trots toonde hij ons de Duitse invitatie om in Keulen een demonstratie te geven. U ziet het, ook de buitenlanders zullen komen. Het moet gewoon zó worden dat iedereen denkt « Handen af van de taxichauffeurs. Behandel hen met respect, want je zult aan hun pet en uniform niet kunnen zien of zij nu wel of niet hun mannetje staan. Daar zit toch wat in. Vind je ook niet ? »

HAYE THOMAS





# HET RODE

Eudes, neef van Halmar en rechtstreekse troonopvolger,
















Daarom moeten we op onze hoede zijn. Laat een drakkar klaar maken, ik breng het kind vannacht in veiligheid. Ik zal onze vorst op de hoogte brengen van het verraad van Rolf. Binnen een week ben ik hier terug met versterking. We zullen Rolf een toontje lager doen zingen.












Weldra...

Verspreid je en waarschuw Ragnard zodra je kan. Ik zal intussen het kind in veiligheid trachten te brengen.



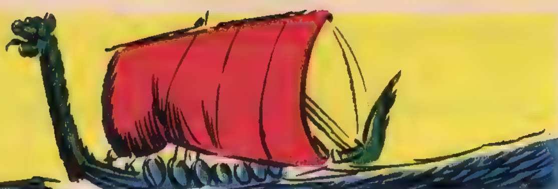
Waar gaan wij heen?

Naar het paleis van je oom. Daar moeten we eerlijke lui vinden die in staat zijn je te helpen. Rolf zal reeds schildwachten uitgezet hebben, doch laten we hopen dat ze niet te talrijk zijn. Met enkele dappere mannen moet het mogelijk zijn ze te verslaan, dan sluiten we de poorten van het kasteel en wachten op de belegering van Rolf. Intussen zullen mijn vrienden koning Helge waarschuwen en we zullen gered worden!



ESKADER

DOOR L. & F. FUNCKEN



...erd gevangen genomen door Rupert, maar kan ontsnappen...

Nadat ze enkele ogenblikken gelopen hebben...




De twee vrienden kruipen voorzichtig naderbij.




Harald bereikt zijn doel.






's Morgens...










Harald verdedigt zich met de moed der wanhoop maar de mannen van Rolf zijn te talrijk en de held van koning Helge wordt langs alle kanten ingesloten.






Harald, die tot aan de afgrond geduwd wordt, doet nog een poging...



...maar plotseling.






WORDT VOORTGEZET

Roman door Paul Berna
Geïllustreerd door Frans Craenhals

# 11 HOOFDSTUK

## DE MUUR STORT IN, HET WATER IS HEER EN MEESTER !

*Om de stad Angers te redden, werd er een grote bres gemaakt in de wal aan de oever van de Loire. Normaal moet het water nu door die bres naar de stroom toe vloeien...*

HET park werd over een diepte van honderden meters gedomineerd door het zwarte roerloze watervlak. De zaklampen verlichtten er nauwelijks een twintigtal meters van, maar het strekte zich uit over vele kilometers.

— Eén barst in de muur volstaat, zei Boris. De drukking zal de rest doen, de muur zal met één slag omvallen en het water zal het park onderspoelen tot aan de keukens. Op dat ogenblik zullen we rondom in het water zitten. Heeft de directeur jullie instructies gegeven ?

— We moeten op ten minste twintig meter afstand van de muur blijven, antwoordde Vignoles, en we moeten onze uitkijkpost maken op het tennisveld. Dat ligt veel hoger.

— De directeur is daarstraks bij ons geweest en heeft ons net hetzelfde gezegd, antwoordde Boris met ernstige, stille stem. Muret en ik hebben zijn bevelen niet opgevolgd, maar jullie moeten dat wel doen, want intussen is het water alweer gestegen. Bekijk die zwarte watervlakte nog eens en kom dan naar beneden. We staan hier op de ladder en tarten domweg een gevaar waarover we niets afweten.

Muret kwam met grote stappen uit het park. Hij zwaaide met zijn lantaarn zoals de arbeiders doen die 's nachts langs de spoorweg lopen.

— Nog steeds hetzelfde, zei Muret. Nabij de houtmijt is er een kleine barst in de muur. Het water spuit er uit als een fontein, maar het is nu reeds te laat om er nog iets aan te veranderen. Heb je gezien hoeveel water er valt ?

Ze liepen met zijn vieren naar het tennisveld. Boris gaf zijn zaklamp aan Sala. Hij drukte de twee achterblijvenden nog eens op het hart dat zij voorzichtig moesten wezen en ging dan met Muret naar het kasteel toe.

Vignoles liet de stralenbundel van zijn sterke zaklamp over de bomen, de struiken en de muur glijden. Op een dertigtal meters afstand zag men duidelijk de zakjes zand die als versterking achter de muur van het park waren opgestapeld. Sala en Vignoles liepen naar de rechterkant van de muur, daar waar de kleine barst was die Muret ontdekt had. Op een hoogte van twee meter liep het water door de muur naar beneden en de plas, die zich aan de basis van de muur vormde, werd zienderogen groter. Het gevaar scheen echter miniem, te midden van zulk een zondvloed. Al pratend zetten zij hun tocht door het park voort. Sala vertelde lachend de geschiedenis van de katten, de vreselijke herrie die de jongens gemaakt hadden en ook dat hij zijn ontslag had gekregen.

— Ware dat alles een dagje vroeger gebeurd, dan zou je thans niet in de val zitten samen met ons ! Brossay had je net zo goed zondagochtend reeds kunnen laten vertrekken !

— Ik heb er geen spijt van, antwoordde Sala geestdriftig. Pas in tragische uren voelt men dat men werkelijk leeft.

Vignoles knikte even en zei :

— Zo denk ik er ook over ! Tot op heden was Château-Milon voor mij niets anders dan een ballingsoord. De storm van zaterdagavond heeft me de ogen geopend. Het heeft zes jaar geduurd vooraleer ik begreep wat die school in werkelijkheid voor ieder van ons is : een haven van vrede en stilte aan de rand van de wereld, waar men op prettige wijze veel leert. In het begin vond ik het helemaal niet aangenaam. Ik had er verdriet over dat ik gewaardeerd werd door de dwazen en verfoeit door de dappersten. Nu is dat alles voorbij en de vrienden die me thans omringen heb ik zo broodnodig als de lucht die ik inadem. Maar kom, we moeten teruggaan naar het tennisplein...

Zij wandelden op en neer over het veld, maar konden het na een half uur niet meer uithouden. Er was nog steeds niets gebeurd en de aantrekkingskracht van het zwarte water achter de muur werd te groot.

— Wat zie je daarboven op de ladder ? vroeg Sala.

— Water zo ver het oog reikt, antwoordde Vignoles. Het is vlakbij, je kan er je hand insteken. Het voetbalterrein ligt verdronken onder drie meter water. Drie meter is niet diep en toch heeft men de indruk hier in de diepste kuilen van de Stille Oceaan te staren. Het is de angst die alles verandert...

— Kom nu maar !

Zij stonden weer op de begane grond en liepen door de moerassige wegen van het park. Vignoles wist dat het einde naderde. Het water stroomde haast onmerkbaar over de rand van de muur, men hoorde het op de zakjes sijpelen. Eén windstoot kon het evenwicht tussen water en muur verbreken, één schok en gans de muur zou weggeveegd zijn !

— Meen je niet, dat ik de directeur zou moeten verwittigen ? vroeg Sala angstig.

— Ja, dat zou best zijn. Hier hebben we niets meer te verhopen. Misschien kan de directeur nog maatregelen treffen om het kasteel te redden...

— Pas goed op terwijl ik weg ben. Bega geen dwaasheden ! Wanneer je iets hoort kraken, dan loop je zo snel je kan naar het kasteel, begrepen ?

Vignoles knikte slechts en staarde de tengere silhouet van Sala na, die vrij spoedig volledig opgeslokt werd door de duisternis. Nauwelijks vijf minuten later hoorde Vignoles achter de gebouwen het zwakke geronk van een motor. De kostschool bezat drie wagens : een Citroën bestelwagen, een 2 PK en de Peugeot 203 van de directeur. Normaal stonden zij in de oude schuur die aan de keukens paalde. De directeur had ongetwijfeld bevel gegeven ze te evacueren en in veiligheid te brengen. Driemaal reed Juillet over het binnenplein van het kasteel de grote poort uit. Hij parkeerde de wagens op de weg die naar Bohalle leidt en die hoger lag dan het kasteel en zijn omgeving. Op die weg stonden de wagens nog voor een tijd veilig. Het motorgebrom had iedereen gewekt en nieuwsgierige hoofden verschenen achter de ruiten van de slaapzalen. Het was drie uur, stikdonker en het was alsof het nog harder begon te regenen. De regen bedekte heel de omgeving met een dichte sluier en de nacht leek daardoor totaal ondoordringbaar. Sala wachtte op het terras op de bevelen van Brossay. Deze laatste riep :

— Haal onmiddellijk Vignoles. Hij mag niet langer bij de muur blijven staan. Ga maar naar jullie kamer, ik wens niemand meer buiten te zien ! Het is te gevaarlijk !

En Sala liep zo snel hij kon naar het park. Hij struikelde over de afgevallen boomtakken en zonk soms tot aan de enkels in het slijk. Vignoles stond nog steeds op de ladder. Hij had zich voorover gebogen en hij staarde als gefascineerd naar het slapende water, waarvan hij als het ware de drukking tegen de lenden voelde.

— Kom vlug naar beneden, schreeuwde Sala doodsbang.

In de verte links hoorde men een dof gekraak onmiddellijk gevolgd door het geruis van de regen en een gebulder dat aanzwol achter de bomen. Vignoles sprong van de ladder en schudde zijn natte zuidwester uit. Het geluid werd zó sterk dat men elkaar niet meer verstaan kon.

— Loop naar het tennisplein en wacht me daar op ! schreeuwde hij tot Sala. Ik ga tot op het einde van het park, we moeten toch weten wat er daar gebeurt !

Zonder op een antwoord te wachten liep hij in de aangewezen richting. Nauwelijks dertig meter verder reikte het water hem reeds tot aan de knieën. Het water stroomde kokend tussen de bomen en sleurde afgerukte takken met zich mee. Vignoles worstelde uit alle kracht tegen de stroom. Met zijn zaklamp speurde hij de omgeving af. Eensklaps bleef



*Lopen of we schieten er het hachje bij in...*

hij stokstijf staan, want hij zag dat er een bres van vier of vijf meter in de muur van het park was geslagen. Met het geluid van een onweer spoelde het water door de bres in het park. In de verte hoorde hij de zwakke stem van Sala :

— Kom terug, Vignoles ! Kom terug ! Of we schieten er allebei het hachje bij in !...

Vignoles keerde zich om en moest als een gek worstelen tegen het water en tegen de stukken hout die meegesleurd werden. De grond van het park daareven nog zichtbaar, stond nu reeds twee voeten onder water. Hij sloeg af naar het tenniscourt, maar zag daar niemand.

— Waar ben je, Sala ? riep hij.

Hij keerde zich in de richting van het kasteel en zag het licht van de zaklamp van Sala. Daar stond de kleine schoolfrik en het was net of hij met zijn tengere gestalte een zee wou tegenhouden. Meteen zag Vignoles ook dat gans de muur wankelde en kapseisde.

— Kom hierheen, riep hij tot Sala en hij greep de schoolfrik bij de schouders.

Ze wierpen zich achteruit, liepen tot op het tennisveld en dan naar de trap toe. Toen zij op de eerste trede stonden, deed een zware schok de aarde trillen en een grote waterstraal spoot heel hun rug nat. De muur en de wal gemaakt uit zakjes zand waren ineengestort, het water spoelde nu met donderend geweld in het park ! Sala en Vignoles zagen een golf die beslist tien voet hoog was tussen de bomen spoelen en zij holden zo snel zij konden naar het kasteel toe. Overal hoorde men instortingen en het bruisen en het koken van het zwarte water. De directeur stond buiten op het terras in gezelschap van Juillet en drie leraars. De twee schildwachten liepen hen voorbij, recht naar hun slaapzaal toe en Brossay riep hen achterna :

— Blijven jullie nou maar op het droge ! Kom niet meer buiten !

Het water spoelde steeds dichter en steeg angstwekkend rondom het kasteel. Juillet speurde met zijn zaklamp de omgeving af en zei :

— Zo ver zijn we dan ! Kijk maar even...

Het zwarte water omringde de twee vleugels van het kasteel, spoelde samen onder het terras en stroomde breed en traag naar de poort toe. In dat donkere water stak er zoveel dreiging en zoveel gevaar, dat de vijf mannen er van huiverden en zwijgend in de draaikolken staarden...

— Voor het ogenblik staat het water hier nog maar een voet hoog, bromde Juillet. Maar zal het nog stijgen ? Dat is de kwestie ! Naar mijn mening moeten we de gevolgen van de bres die geslagen werd in de grote wal van de Loire, vroeg of laat voelen.

Niemand antwoordde. Juillet daalde het perron af om de diepte van het water te peilen. Slechts de twee eerste treden waren volledig ondergespoeld.

— Binnen enkele uren zien wij wel verder, fluisterde Brossay. In afwachting kan iedereen gaan slapen !

De telefoon bleef stom. Het water sijpelde door de slecht afgedekte vensters van de kelders en het duurde niet lang of het spoelde er in met het geweld van een waterval. Het sloeg vier uur in het salon van het kasteel. Het werd vreselijk koud zonder vuur en zonder licht, maar het was nog kouder in het Plessis-gebouw, waar Sala kletsnat van het hoofd tot de voeten droog linnen aantrok en zijn zondagspak, het enige dat hij nog had.

Op de eerste verdieping van het La Vallière-gebouw vormden de oudste leerlingen een kring rond Vignoles, die zijn kop chocolade met kleine teugjes leegdronk.

— Ik heb nog een kop, zei Montaigu. Wie wil ze ?

Picard stak reeds de hand uit, maar een blik van Vignoles weerhield hem er van iets te vragen.

— De kleine schoolfrik heeft beslist niets in het lijf, zei Vignoles. En hij zal doornat zijn, net zoals ik. Indien hij thans niet omvalt, is hij van ijzer ! Ga hem die kop chocolade dragen, hij heeft ze beslist verdiend !

Maar al de jongens waren half ontkleed, behalve Boisson de Chazelles.

— Wil jij gaan ? vroeg Muret. Er bestaat nog geen gevaar...

— Je vindt het misschien vervelend voor knechtje te moeten spelen ? voegde Charpenne er aan toe.

Hubert haalde de schouders op, greep het dampend kopje vast waarin Muret de chocolade had klaargemaakt en ging er mee de trappen af. Men zag hem niet meer terug. Hij bracht de rest van de nacht door in de kamer van Sala, schrijlings op een stoel en met het hoofd diep gebogen over een klein schaakspel dat de schoolfrik had uitgehaald. Hubert was een knap schaakspeler en Sala eveneens. Ze speelden dus tot het morgen werd.

**WORDT VOORTGEZET**



# DE OPDRACHT VAN MAJOOR REDSTONE

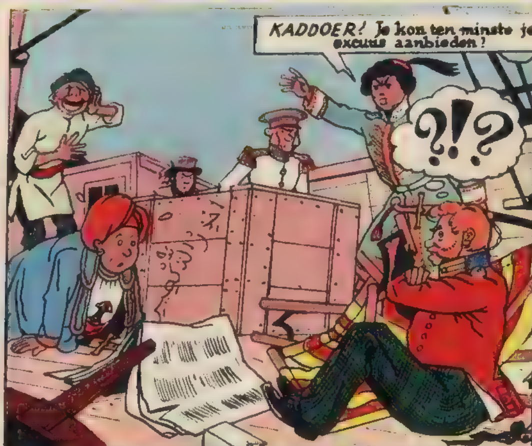


EEN AVONTUUR VAN HASSAN EN KADDOER

TEKENINGEN: J. LAUDY

**Majoor Redstone wordt door zijn regiment afgevaardigd op de kroningsfeesten in Londen. Hij scheept in op de King Charles.**











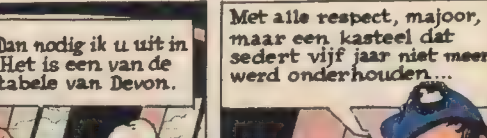


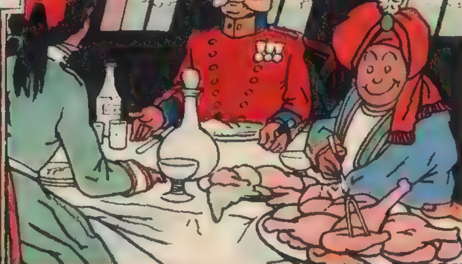










EN OP EEN MOOIE OCHTEND ONTSCHEPEN ONZE VRIENDEN OP BRITSE BODEM.






WORDT VOORTGEZET

# SPEEL MET ONS MEE

## Oplossingen

**1. Ik bezocht in België :**

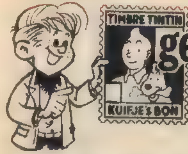
**1. Doornik (kathedraal)**
**2. Antwerpen (kathedraal)**
**3. Brussel (raadhuis)**
**4. Brugge (belfort)**
**5. Luik (het Perron)**

**2.**
**Frankrijk (Eiffeltoren)**
**U.S.A. (Vrijheidsbeeld)**
**Egypte (Piramiden)**
**Italië (Scheve toren van Pisa)**
**Engeland (Tower-Bridge)**

**3.**
**Italië, Griekenland, Spanje en Denemarken.**

RIN RINGERS.
De oplossing

RIK RINGERS.
De oplossing van het raadsel ENQUETE PER TELEFOON zal pas in ons volgend nummer verschijnen.




## geschenken van de KUIFJE'S BON

**De Aardrijkskunde in kleuren-foto's :**
België : Deel I : 9 reeksen van 10 chromo's
Deel II : 8 reeksen
Europa : Deel I : 10 reeksen
Deel II : 10 reeksen
Deel III : 10 reeksen
Amerika : Deel I : 10 reeksen
Per reeks : 50 punten.

**De Geschiedenis van de wereld :**
Deel I : 11 reeks. v. 15 chrom.
Deel II : 11 reeks.
Deel III : 11 reeks.
Per reeks : 50 punten.

**De KUIFJE'S Chromo's :**
Vliegtuigen I : 10 reeksen.
Vliegtuigen II : 10 reeksen.
Luchtschepen : 6 reeksen.
Automobiel : 10 reeksen.
Zeevaart I : 10 reeksen.
Per reeks v. 6 chromo's : 100 p.

**De Meesterwerken van de Schilderkunst :**
18 reeksen van kleurenreproducties : per reeks 200 p.

**De KUIFJE'S portefeuille** 200 p.
**De puzzle op hout** 500 p.
**Mascotte Bobbie** 300 p.
**Kleuralbum** 100 p.

**Abonnement van 5 nummers op het weekblad KUIFJE** 500 p.

**ALBUMS :**
Vliegtuigen I en II - Automobiel - Zeevaart :
Getoil. : 60 F. Gekart. : 50 F.
De Aardrijkskunde in kleurenfoto's : België I en II - Europa I, II, III en IV :
Amerika I
Per album : 29 F

**De Geschiedenis van de Wereld :**
Deel I, II en III : 29 F

De Meesterwerken van de Schilderkunst : Deel I en II : 29 F.

**Stuur je punten naar de KUIFJE'S BON, P.H. Spaaklaan 1-11, Brussel 7, of ruil ze in de KUIFJE'S winkel, zelfde adres. Je kan ze ook ruilen in de warenhuizen A L'INNOVATION.**

**De KUIFJE'S BONS staan op volgende kwaliteitsprodukten :**
CLE D'OR - PALMAFINA - LOMBARD COLLECTIE - Schrijfboeken « ZOO » en «DE ZAAIER» - VICTORIA-MATERNE - Vulpen « LE TIGRE » - JU'CY en WHIP TOSELLI - PALMOLIVE - COLGATE - PROSMANS - NOSTA - VANDENHEUVEL - HACOSAN - PANA. KUIFJE'S FRUIT





**Het weekblad « KUIFJE » : 1[illegible]e jaargang ; Lombard Uitgaven,**
P.H.-Spaaklaan, 1-11 Brussel 7. — P.C.R. 1909.16
*Uit.-Dir.* : Raymond Leblanc, Isidoor Gerardlaan, 9, Brussel 16.
*Heliodruk* : N.V. PERIODICA.

**NEDERLAND : 75 cent. — Abonnement : f 7.— per kwartaal**
KUIFJE - HOLLAND : Doklaan, 129, Rotterdam (Zuid). Tel. 170.965
Giro 655.389.

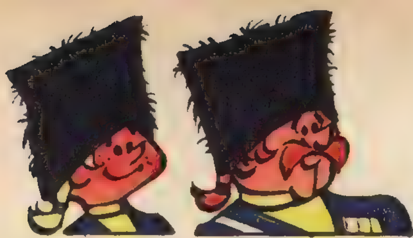
**Canada : 20 cents. — Buitenland : 12 F.**

**HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN IN HET BUITENLAND**
**Frankrijk** : DARGAUD S.A., 31, rue du Louvre, Paris 2e.
**Zwitserland** : INTERPRESS S.A., 1, rue Beau-Séjour, Lausanne.
**Canada** : PERIODICA inc. 5090, av. Papineau, Montréal 34 (Qué)

**ABONNEMENTSTARIEF**

| | België | Nederland | Canada | Buitenland |
|---|---|---|---|---|
| 3 maanden | 120.— F. | f 7.— | $ 2,75 | 130.— F. |
| 6 maanden | 230.— F. | f 14.— | $ 5,50 | 260.— F. |
| 1 jaar | 450.— F. | f 28.— | $ 10.— | 520.— F. |

**PUBLICITEIT** publi art* 22.56.00



# HANSJE en de

Onze vrienden worden achtervolgd door de lijfwacht

































# prins van Jitomir



TEKENINGEN BERCK
SCENARIO Y. DUVAL

...n Kromir en zoeken een schuilplaats in een herberg...









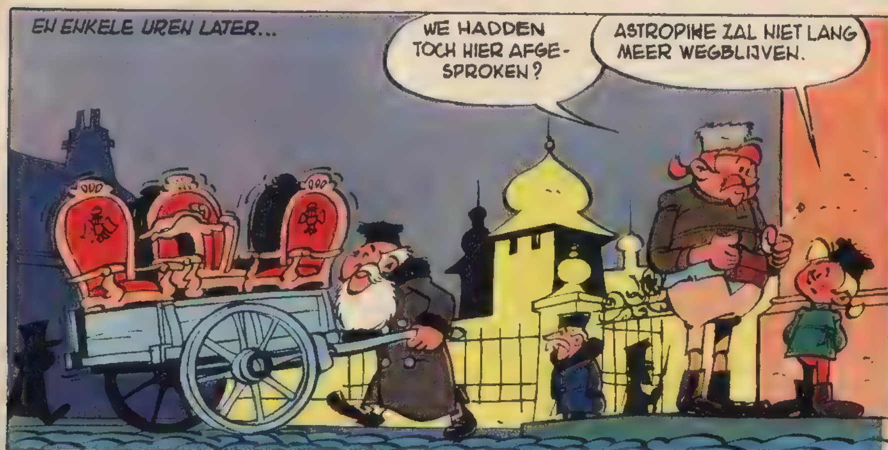












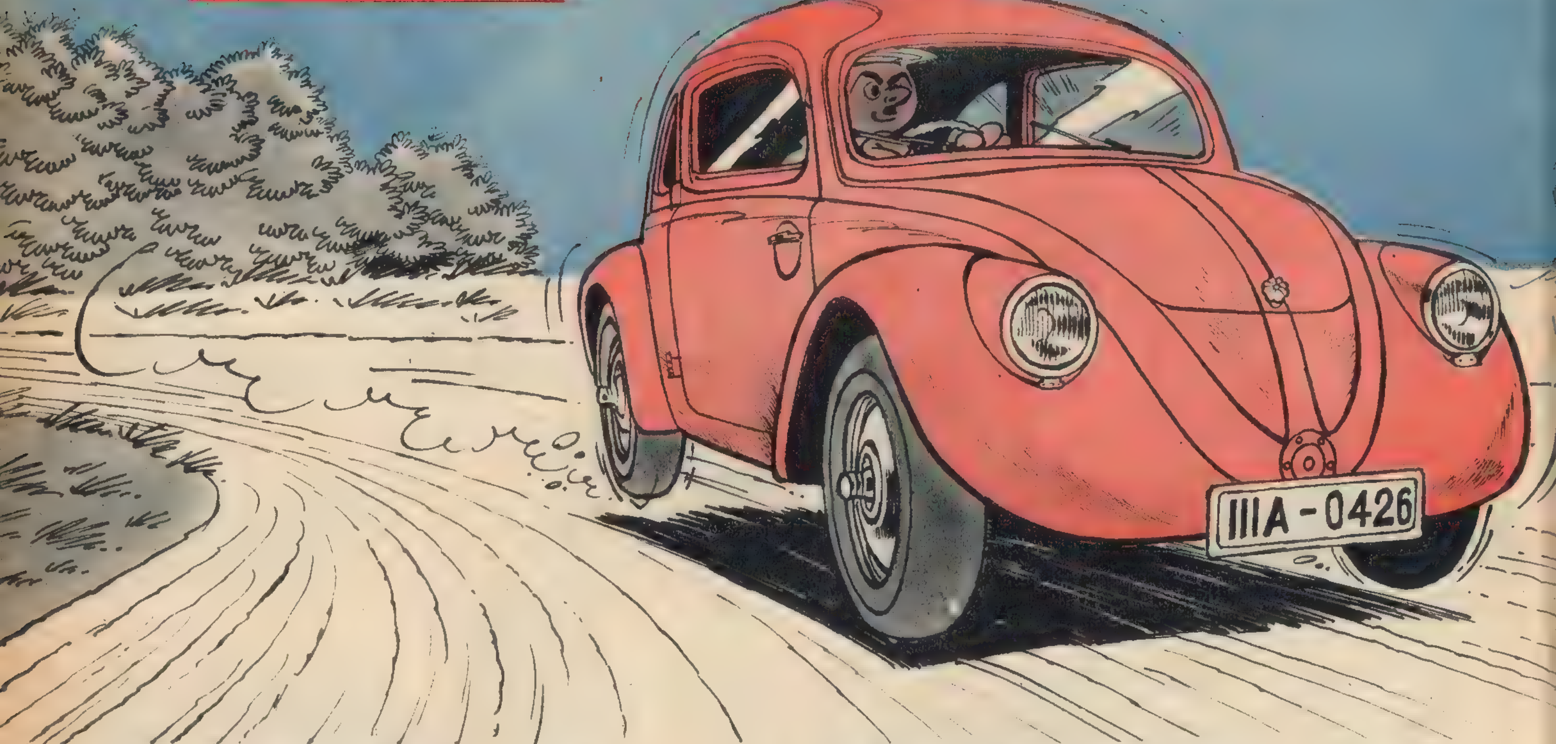




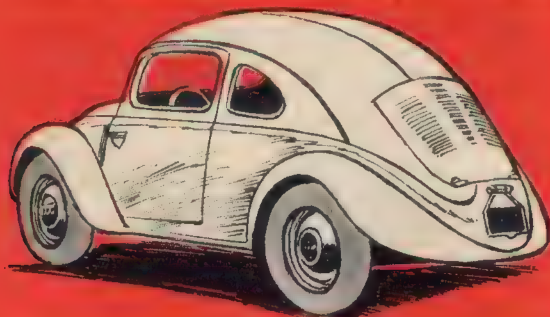
WORDT VOORTGEZET




# INDIEN ALLE
# TER WER




*De eerste echte Volkswagen : de V 3 Porsche Type 60 volledig met de hand gemaakt, in de garage van Dr. Porsche te Stuttgart door 12 mensen, in 1935-36. De cylinderinhoud bedroeg 995 cc, vermogen 23,5 PK, 3.000 t/min. Die wagen was zeer licht (600 kg) en haalde een snelheid van 100 km per uur.*



INDIEN alle Volkswagens ter wereld netjes op een rij achtereen en op vijf meter van elkaar werden gezet, dan zouden zij een ring rond de aarde vormen. Er moeten dus wel zeer veel Volkswagens zijn en inderdaad, op 4 december 1961 was het feest te Wolfsburg, want de vijf miljoenste Volkswagen aldaar gebouwd sedert het einde van de tweede wereldoorlog, verliet de fabriek.

VIJF MILJOEN is een fantastisch getal. De Volkswagen is dus een reuzesucces geworden. Met de productie ervan werd pas begonnen na de wederopbouw van de fabriek. Het eigenlijke model was echter reeds kant en klaar sedert 1938, dat is dus nu reeds 24 jaar geleden.

De geschiedenis van de Volkswagen begint in september 1931, op de tekentafel van Dr. Porsche. Deze laatste droomde er sedert lang van een wagen te ontwerpen en te laten bouwen, die goedkoop zou zijn en werkelijk populair zou worden. Hij wou dat al zijn landgenoten zich die wagen zouden kunnen aanschaffen. Die wagen laten bouwen, dat was makkelijker gezegd dan gedaan. Wie zou hem bouwen? Een heleboel plannen werden gesmeed en twee grote Duitse firma's interesseerden er zich voor. Zundapp voor het type 12 en N.S.U. voor het type 32. Maar zij vroegen een heleboel wijzigingen te doen die Porsche niet appreciëerde. Geen enkele van de twee wagens werd dan ook in grote reeks gebouwd.

Intussen had Ferdinand Porsche als ingenieur, ontwerper en technicus reeds faam verworven. Zijn naam drong door in de leidende Duitse kringen en iemand sprak er over met Adolf Hitler, toen Führer van Duitsland. Niet lang nadien kreeg Porsche de officiële opdracht voor het Duitse rijk een Volkswagen, d.w.z. een wagen voor het volk te bouwen. Voor Porsche was het een buitenkans. Zijn droom zou in vervulling gaan. In z'n eigen garage bouwde Porsche drie prototypes van de Volkswagen. In de winter van het jaar 1936 werden ze proef gereden en van alle kanten bekeurd en bekeken door de maatschappij van Duitse autoconstructeurs. Daimler-Benz werd er mee belast de dertig volgende prototypes VW reeks 30 te bouwen. Er werden een hele reeks proefnemingen met deze wagens gedaan onder de leiding van Ferry Porsche, zoon van Ferdinand Porsche en thans leider van de firma. Een tweede reeks van dertig prototypes, Volkswagen reeks 60, werd op het getouw gezet

VW's
ELD...

en eindelijk was het model VP Type 38 klaar om in reeks vervaardigd te worden.

Intussen was men te Wolfsburg reeds begonnen met de bouw van een grote autofabriek. De eerste steen er van werd gelegd door Hitler zelf op 26 mei 1938. De fabriek werd nooit voltooid. Het deel dat klaar was werd bij het begin van de tweede wereldoorlog al dadelijk gebruikt voor het vervaardigen van militaire wagens.

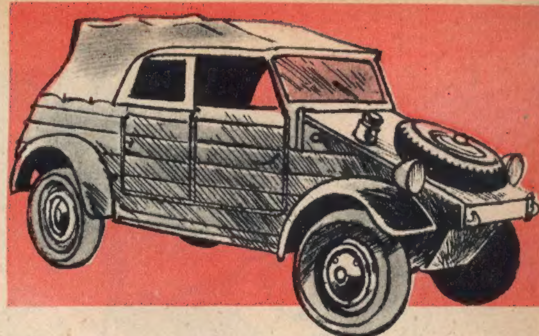
## Zij werden aan een harde proef onderworpen

Toen dus alles kant en klaar was om met de massale productie te beginnen, werd Dr. Porsche verplicht VW's te bouwen voor militaire doeleinden, d.w.z. wagens die zeer stevig waren en geschikt om over de onmogelijkste wegen te rijden. Later zou hij een amfibiewagen ontwerpen. De Volkswagens bleken bestand tegen de harde taak die hen werd opgelegd. Zij konden gebruikt worden in de woestijnen van Noord-Afrika en op de moerasgrond van Rusland. Uit al de ervaringen, opgedaan met de wagens tijdens de oorlog, werden er lessen gehaald. Niemand zal het betwisten dat de Volkswagen robuust is.

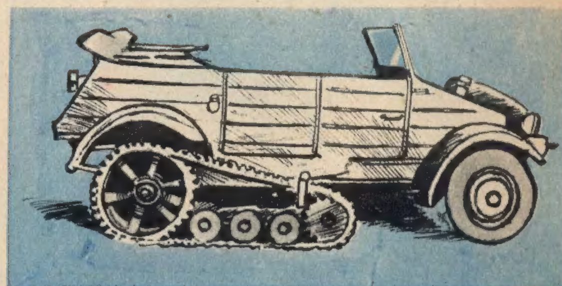
## De 1200 en de 1500

Na de tweede wereldoorlog werd Wolfsburg weer opgebouwd en men kon eindelijk met de productie van de Volkswagen voor civiele doeleinden beginnen. De wagen onderging heel wat wijzigingen en verbeteringen, maar de tekening en de structuur werd eigenlijk niet veranderd. Op dit ogenblik is de gamma Volkswagen reeds tamelijk uitgebreid. De *1200 Berline*, de *Karmann Ghia coupé* en *cabriolet*, *bestelwagen* en de nieuwe reeks met de *Berline*, *cabriolet*, de *Karmann Ghia 1500 coupé* en *cabriolet*.

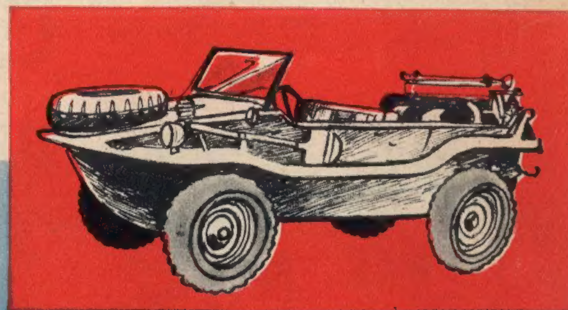
Is er thans een eindpunt bereikt? Zal men de oorspronkelijke techniek van de Volkswagen verder ontwikkelen of een heel andere weg opgaan? Ontwerpt de firma van Wolfsburg thans reeds de Volkswagen voor het jaar 1965 of '70? De toekomst zal het uitwijzen. Ik wens dat de jonge technici het voorbeeld van Ferdinand Porsche zouden volgen en dat ook zij bekwaam zouden wezen een wagen te ontwerpen die, dertig jaar nadat hij getekend werd, nog steeds een reuzesucces kent!

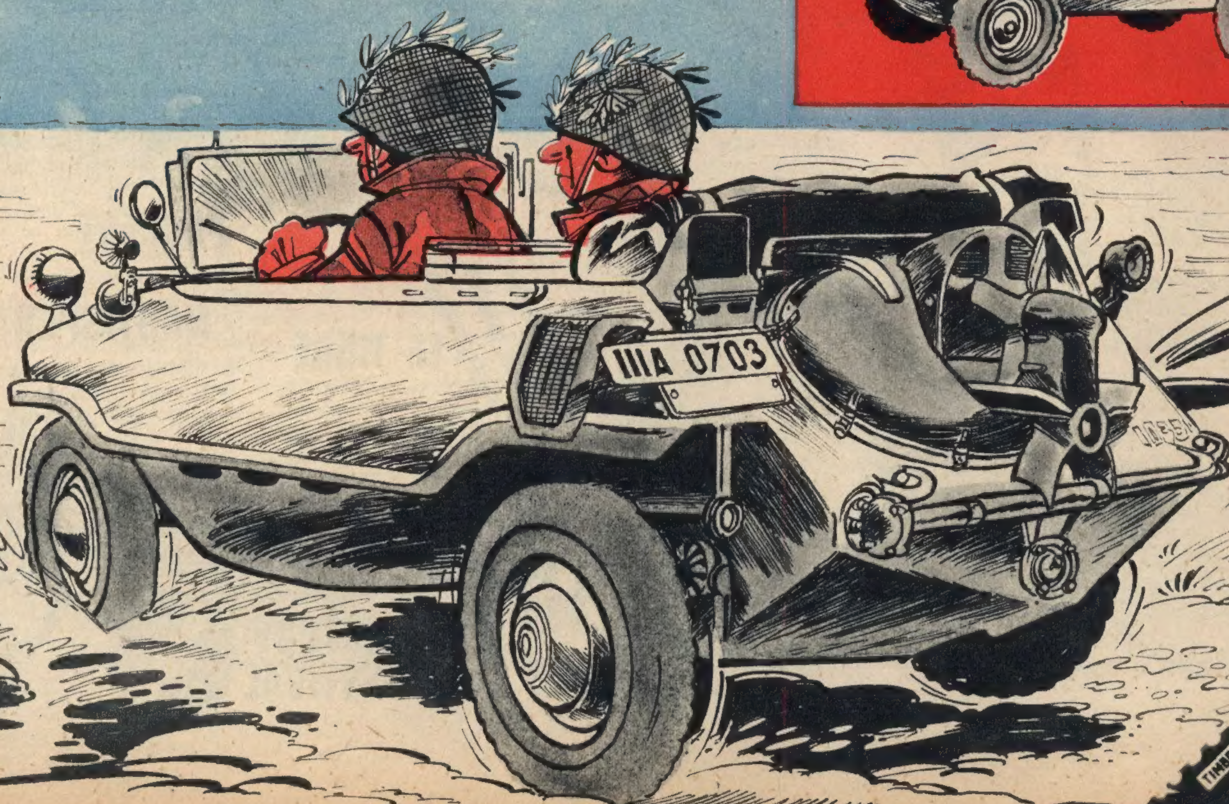


*De militaire versie van de VW ontworpen in 1940. Cylinderinhoud : 1134 cc. De ophanging werd degelijk versterkt. Tijdens de oorlog werden 55.000 Volkswagens van dit type gebouwd. Er was een versie met rupskettingen VW type 155. Een kleine hoeveelheid militaire Volkswagens werd uitgerust met een transmissie op vier drijfwielen.*



*In 1942 was Porsche klaar met het ontwerp van de amfibie VW met vier drijfwielen. Deze wagen had een snelheid van 70 km per uur te land en 20 km per uur op het water. Wanneer men er op het water mee reed, moest men de schroef om de as doen draaien die men op de tekening ziet. De voorste wielen dienden als roer.*





# GROTE PRIJSVRAAG

## JEUGDBLAD KUIFJE

# 500000

FRANK
PRIJZEN
of
40.000 gulden

**win deze prachtige prijzen**

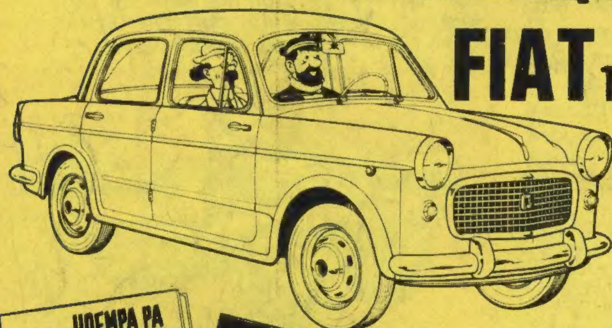
NOVAK







CHRISTIAENSEN



FIAT 1100



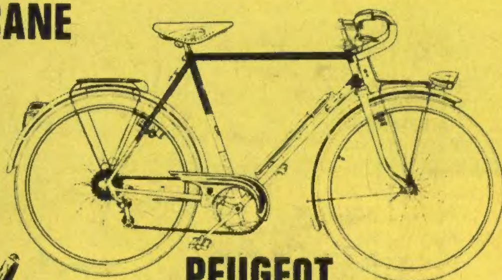
ANDRE JAMET



FLEISCHMANN



HURRICANE

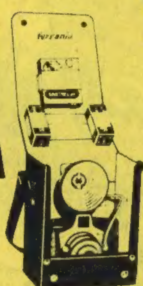


PEUGEOT




LOMBARD
UITGAVEN

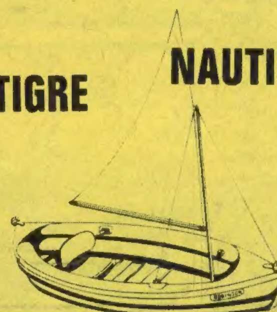




FERRANIA



LE TIGRE



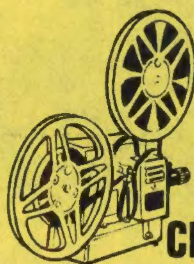
NAUTISPORT



HELVA



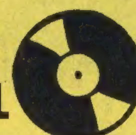
NSU



CINETTE




ASSIMIL



VICTORY
FESTIVAL

BRIEF UIT ZICHEM

# ERNEST CLAES

## EN DE « PEERDENPATERNOSTER »




**TAL van Vlaamse letterkundigen maken in hun romans en novellen op ruime wijze gebruik van folkloristische elementen. Wanneer wij die auteurs vragen waarom ze zo gretig putten in de schatkamer van de Vlaamse folklore, krijgen wij tot antwoord dat zulks volstrekt onopzettelijk geschiedt, in sommige gevallen zelfs onbewust. Hetgeen trouwens te begrijpen is. Vandaag wijden we een woordje aan een folkloristische merkwaardigheid die Ernest Claes aan de vergetelheid heeft ontrukt : de vermaard geworden « peerdenpaternoster » van Wannes Raps.**

WIJ herinneren ons zeer goed hoe wij, als jongeman, voor het eerst « Wannes Raps » lazen en zodoende met de « peerdenpaternoster » kennis maakten. We weten ook nog hoezeer wij door die magisch geladen en de verbeelding prikkelende litanie werden aangegrepen. Het schenen ons klanken toe uit een vreemde, onwezenlijke, beklemmende toverwereld. Tientallen keren hebben we die formule sindsdien opnieuw gelezen en steeds kwamen we onder de bekoring. Dezelfde indruk werd trouwens door de anderen opgedaan. Ernest Claes vertelde ons in dit verband, dat hij de « peerdenpaternoster » eens moest voorlezen te Den Haag, voor een select publiek. Hij schrok er aanvankelijk voor terug. Wat zouden de Noordnederlandse toehoorders over die litanie denken ?

Toen dan het ogenblik gekomen was, ging de verteller zitten, nam de houding en de intonatie aan, die hij bij Wannes Raps zo dikwijls had opgemerkt, en begon... Het werd doodstil in de zaal, een loodzware stilte, vol ingehouden spanning. En de bijval was zó overweldigend, dat Claes zelf er verbluft van was. Tientallen Noordnederlanders waren enkele minuten onder de betovering geweest van de oude Kempische magie.

Voor dit merkwaardig stukje volkscultuurgoed beschikte Ernest Claes over twee bronnen : Wannes Raps en Victalis van Gille. Deze laatste, Vital Peeters, te Zichem in 1952 overleden, heeft aan Claes de « peerdenpaternoster » gedicteerd, vermits de auteur ten tijde van Wannes Raps nog te jong was om zich op rijpere leeftijd de tekst volledig te herinneren.

Ofschoon zowel uit het boek « Wannes Raps » als uit ons gesprek met Ernest Claes ten overvloede blijkt, dat de peerdenpaternoster ten tijde van Wannes Raps vooral werd « gebeden » met onheilafwerende oogmerken, tegen heksen, spoken en ander « ongetoef », toch menen wij dat er voordien ook volksgeneeskundige praktijken mee verbonden waren.

Niemand van degenen die Wannes deze « paternoster » hoorden voordragen, begreep de zin van de woorden. Maar toch voelden ze wat het zeggen wou, ook zonder te « weten », want Wannes legde de betekenis er van in de intonatie van zijn stem. Ook hij voelde dat het geen zinloze hokus-pokus was die hij reciteerde, maar iets diep-ernstigs, waarmee niet lichtvaardig omgesprongen mocht worden.

Reeds bij een oppervlakkige lectuur vallen in de peerdenpaternoster de zonderlinge tegenstellingen op. In die tijd, en voordien, hadden de toverformules meestal zulke wendingen, om op de toehoorders een diepe indruk te maken. De tekst moest ingewikkeld zijn. Hij moest boven het alledaagse, het normale, het vanzelfsprekende uitstijgen.

Wanneer we deze peerdenpaternoster nader beschouwen, vinden wij eerst een soort van gebed dat inzet met het kruisteken. Dit bewijst reeds ten overvloede de ernst van hetgeen volgen gaat. De van nature vrome Kempenaar zou niet lichtvaardig het kruisteken verbonden hebben aan een willekeurige tekst. Dit feit wijst er bovendien op dat de formule niet tot de « zwarte », maar tot de « witte » magie behoorde, d. i. gericht was op onheilafwerende doeleinden.

Claes beschouwt de peerdenpaternoster terecht als een mooie brok volkspoëzie. Hij weet deze trouwens uitmuntend tot haar recht te laten komen, want in zijn mond krijgt de tekst als het ware een warmere, diepere, zinvollere klank. Wanneer we Claes de « peerdenpaternoster » horen voordragen, denken wij er zelfs niet aan dat het in feite een abracadabraïsche opeenhoping van zinnen is. Het wordt een gesloten geheel, dat vanzelfsprekend lijkt en niet anders kan, niet anders mag zijn.

« Iemand die het zelf niet gehoord heeft, zei Ernest Claes ons, heeft er geen idee van welke indruk dat maakte. De indruk, dat er boven al het materiële iets « anders » stond.» Zodra je hoort of leest dat Ernest Claes ergens in het land de « Peerdenpaternoster » voordraagt, ga je er beslist naar luisteren.

Bert GEERTEN

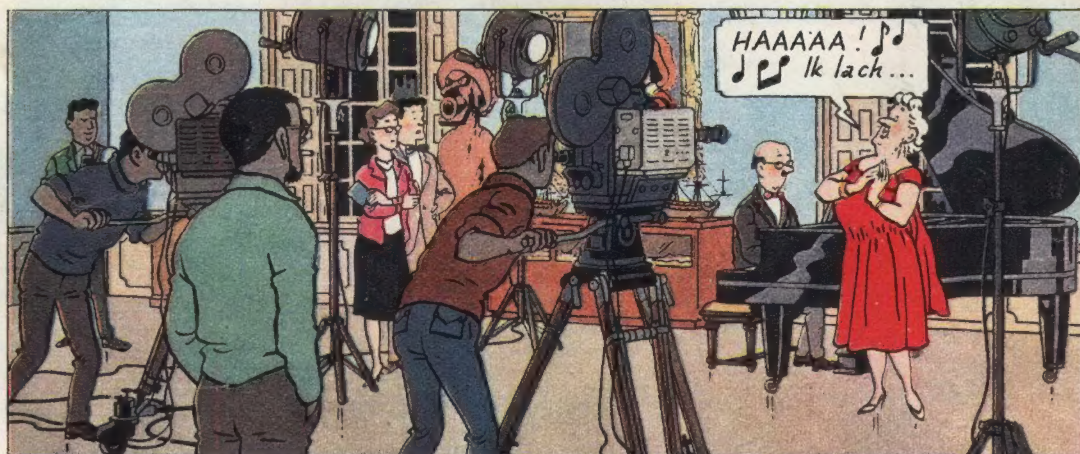
DE AVONTUREN VAN KUIFJE EN BOBBIE

# DE JUWELEN VAN BIANCA CASTAFIORE

DOOR HERGÉ

Het plechtig ogenblik nadert. De Milanese nachtegaal zal zingen voor de T.V.







































WORDT VOORTGEZET